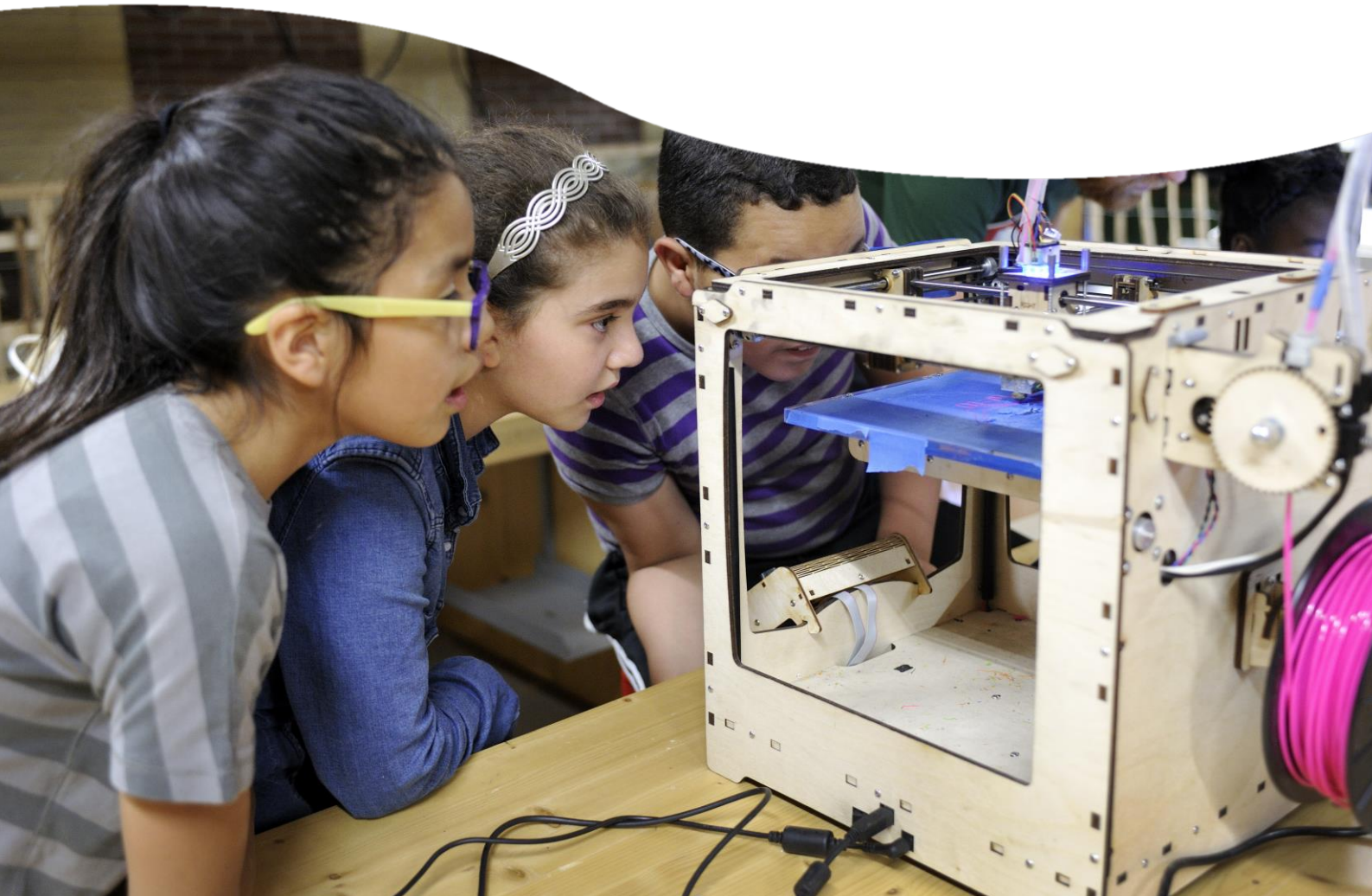

Amos

AMSTERDAMSE OECUMENISCHE SCHOLENGROEP

Jaarverslag boekjaar 2015

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Voorwoord	4
3	Verslag van de toezichthouder	5
3.1	Taken en werkwijze	5
3.2	Toezichthoudende taak	5
3.3	Werkwijze	6
3.4	Vergaderingen	6
3.5	Evaluatie	7
3.6	Samenstelling en nevenfuncties	7
3.7	Oordeel	8
4	Algemeen en organisatie	9
4.1	Strategie	9
4.2	Organisatie	10
4.3	Medezeggenschap	13
5	Onderwijs	16
5.1	Algemeen	16
5.2	Passend Onderwijs	17
5.3	Sociale veiligheid	20
5.4	Onderwijs en ICT	21
5.5	Brede vorming	21
5.6	Opbrengsten en kwaliteitszorg	23
5.7	Verantwoording en dialoog	26
6	Personeel	33
6.1	Formatieve ontwikkeling en mobiliteit	33
6.2	Kerngegevens personeelsbezetting	34
6.3	Werving en selectie	35
6.4	Ontwikkeling van medewerkers	36
6.5	Medewerkerstevredenheid	37
6.6	Ziekteverzuim	37
7	Huisvesting en ICT	39
7.1	Huisvestingsbeleid	39
7.2	Plan van Scholen en scholenpalet	39
7.3	Prognoses en onderhoud	40
7.4	Huisvestingsprojecten	40
7.5	ICT	41
7.6	Europese Aanbesteding	42

8	Communicatie en relaties	43
8.1	Ontwikkelingen rondom verbonden partijen	43
8.2	Stichting Vrienden van AMOS uniQ	44
8.3	Klachten en klachtafhandeling	44
8.4	Overige communicatie	44
9	Financieel	45
9.1	Analyse van het nettoresultaat	45
9.2	Financiële positie	47
9.3	Financiële kengetallen, investeringsverslag, treasury	47
10	Toekomstperspectieven en continuïteit	50
10.1	Ontwikkeling leerlingaantal en gewichten	50
10.2	Ontwikkeling personele bezetting	50
10.3	Overzicht meerjarenbegroting en –balans	51
10.4	Risico's en risicobeheersing	52
10.5	Toekomstige ontwikkelingen	52
11	Risicobeheersing en intern toezicht	54
12	Bijlage 1: verantwoording besteding prestatiebox	55

2 Voorwoord

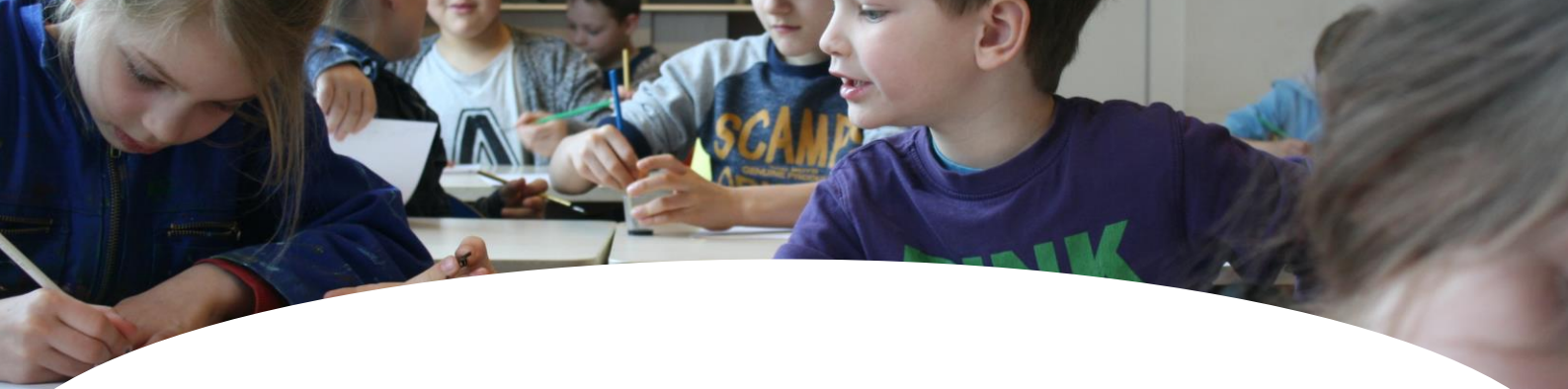

Op meer dan 30 locaties in Amsterdam verzorgen de scholen die samen AMOS vormen het onderwijs voor meer dan zeventuizend leerlingen in de stad. De AMOS-scholen zijn een afspiegeling van de stad Amsterdam in al zijn openheid en rijke diversiteit. Elke school werkt vanuit de gezamenlijke missie met eigen accenten aan het bieden van kwalitatief goed onderwijs dat zoveel mogelijk toegesneden is op de individuele behoefte van elk kind en ook van elke ouder. Die eigenheid en zelfstandigheid van elke school is wat AMOS echt bijzonder maakt en waar we trots op zijn. Zo trots dat we actief aan die diversiteit werken: vanuit het bestuur en het bestuurskantoor krijgen de scholen ondersteuning bij het kiezen van een duidelijke positie in hun wijk en hun lokale onderwijsomgeving en bij het geven van een duidelijk herkenbaar, krachtig en onderscheidend ‘eigen’ gezicht aan die positie. Hoezeer de scholen echter onderling ook van elkaar verschillen, leerlingen van een AMOS-school mogen altijd rekenen op onderwijs van goede kwaliteit en het stimuleren van hun brede ontwikkeling, door gemotiveerde leerkrachten die dagelijks het verschil maken.

Dit bestuursverslag laat zien in hoeverre we in het jaar 2015 zijn geslaagd in die ambitie. Het is een manier om ons te verantwoorden naar alle belanghebbenden en belangstellenden en een middel voor onszelf om het voorbije jaar te overdenken en te evalueren. Niet omdat het moet, maar omdat die spiegel ons belangrijke inzichten voor de toekomst kan bieden.

Lex Polman
College van bestuur

Juni 2016

3 Verslag van de toezichthouder

De raad van toezicht (hierna de raad of de RvT) van AMOS heeft tot taak toezicht te houden op het college van bestuur (CvB) en op de algemene gang van zaken bij AMOS. Tevens vervult hij de werkgeversrol van het CvB en staat hij het CvB met raad ter zijde. De raad richt zich op het belang van AMOS, de door AMOS in stand gehouden scholen en de maatschappelijke omgeving waarbinnen de scholen functioneren. De raad functioneert binnen de context van de bepalingen van de wet op het primair onderwijs, de statuten en het reglement RvT AMOS en de code goed bestuur Primair Onderwijs. In dit jaarverslag legt de raad verantwoording af over de wijze waarop hij invulling heeft gegeven aan de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden in het afgelopen jaar.

3.1 Taken en werkwijze

Om de toezichthoudende taak goed te kunnen vervullen heeft de raad zich regelmatig mondeling en schriftelijk door het CvB laten informeren over de prestaties van de scholen en de financiële resultaten van de organisatie in relatie tot de missie van AMOS, de beoogde doelen en de relevante externe ontwikkelingen. De raad heeft voorts tenminste twee maal per jaar een ontmoeting met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Voorafgaand aan het overleg zijn door vertegenwoordigers van de raad en de GMR de gespreksonderwerpen bepaald. In het overleg kon de raad zich een goed beeld vormen van de onderwerpen waaraan de GMR veel belang hecht. In de vergadering van de raad waarin de jaarrekening 2014 ter goedkeuring voorlag, heeft een gesprek plaatsgevonden met de accountant. De raad laat zich ook informeren door schooldirecties en medewerkers en door relevante stakeholders binnen en buiten de organisatie. Tevens laten de leden van de raad zich informeren door onder andere de VTOI (Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen), bij diverse onderwijs-gerelateerde bijeenkomsten en door het eigen netwerk.

In 2015 heeft de raad zijn vergaderingen telkens op een andere AMOS-school belegd. Op deze manier was er voorafgaand aan de vergadering gelegenheid om de school te bezichtigen en te spreken met de directie van de school over alle ontwikkelingen op de school en in de wijk. In maart vond de vergadering plaats op de Insulinde, in juni op De Vijf Sterren, in oktober op de Nelson Mandelaschool en in december op de Valentijnschool. Leden van de raad waren ook aanwezig bij de jaarlijkse nieuwjaarsreceptie met schooldirecties en medewerkers van het bestuurskantoor.

3.2 Toezichthoudende taak

Het toezicht op het college van bestuur omvat onder andere:

- de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het college;
- het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college;
- de naleving door het college van de code Goed Bestuur;
- de naleving van wet- en regelgeving waaronder die op het gebied van de bekostiging;
- de hoofdlijnen van beleid op het terrein van de onderwijskundige ontwikkeling en de onderwijskwaliteit van de scholen, passend onderwijs, het personeel, huisvesting en financiën;
- de strategie van de organisatie;
- de risicobeheersing en controlesystemen binnen de organisatie;
- de invulling van de maatschappelijke positie en functie van de organisatie;
- de mogelijke risico's die de Stichting en de scholen lopen.

De toezichthoudende taak wordt onder meer ingevuld door voorafgaande goedkeuring van voorgenomen besluiten van het college van bestuur zoals vastgelegd in de statuten en van voorgenomen majeure (beleids-)ontwikkelingen. De raad verleende in het verslagjaar 2015 statutaire goedkeuring aan de volgende zaken: begroting 2016, formatieplan 2016/17, jaarverslag en jaarrekening 2014 en verleende het CvB decharge voor het financiële beleid en bestuur.

Het functioneren van het college van bestuur wordt jaarlijks door de raad besproken. In het verslagjaar 2015 is per 1 juni 2015 afscheid genomen van de heer ir. H. (Han) Elbers als college van bestuur van AMOS als gevolg van een aflopend aanstelling. Tijdens een receptie op 28 mei op de AMOS Wereldschool Amsterdam is uitgebreid stilgestaan bij dit feit en is dank en waardering uitgesproken voor de niet te onderschatten bijdrage van de heer Elbers aan de opwaartse resultaten van AMOS. Per 1 juni is de heer drs. A.(Lex) G. Polman benoemd als nieuw college van bestuur.

3.3 Werkwijze

Ter voorbereiding van de besluitvorming werkt de raad met drie commissies. De Remuneratiecommissie geeft invulling aan de werkgeversrol van het college. Deze commissie is ingesteld ten behoeve van de voorbereiding van de beoordeling van het college inclusief beloningsaangelegenheden. De commissie heeft in dit verslagjaar geen functioneringsgesprekken gevoerd met het college vanwege de tussentijdse bestuurswisseling.

De beloning van het CvB is vastgesteld conform de geldende wet- en regelgeving. Qua salarissystematiek is de Cao Bestuurders primair onderwijs gevolgd. De WNT (wet normering topinkomens) is van toepassing. Jaarlijks vindt beoordeling van het functioneren plaats, op basis waarvan een verhoging van het salaris kan worden toegekend. Deze verhoging is afhankelijk van het functioneren en van de loonontwikkelingen in de sector. Dit voor zover het maximum van de schaal of de bovengrens in het kader van de Wet Normering Topinkomens nog niet is bereikt en de ontwikkelingen in de sector loonsverhoging toelaten.

De Auditcommissie heeft in het verslagjaar het toezicht op de financiële gang van zaken en de beheersing van de interne controle c.q. de externe verslaglegging voorbereid. In de commissievergaderingen kwamen onder andere aan de orde de periodieke financiële rapportages, de begroting 2016, de jaarrekening 2014 en de managementletter bij de jaarrekening.

De Onderwijscommissie besprak tot voorbereiding van de RvT vergaderingen onder meer de voortgang van de implementatie van passend onderwijs, de kwaliteit van de AMOS-scholen en de binnen AMOS gevoerde systematiek voor (onderwijs)kwaliteitszorg.

3.4 Vergaderingen

Er vonden in 2015 vier reguliere vergaderingen plaats van de raad in aanwezigheid van het college van bestuur. De accountant is aanwezig geweest bij de behandeling van de jaarrekening. Naast de hierboven genoemde statutair verplichte besluiten is een belangrijk besluit van de raad in 2015 geweest de benoeming van de heer A.G. (Lex) Polman als nieuw college van bestuur per 1 juni 2015. Belangrijke thema's waren in 2015: het scholenpalet zoals aangeboden vanuit AMOS, de meerjarenstrategie (het Koersdocument) en de financiële ontwikkelingen alsook de ontwikkelingen ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs en de reorganisatie van het stafbureau. Het voortzetten van de lijn om verantwoordelijkheden lager in de organisatie neer te leggen is door de raad gevolgd en besproken, evenals het continueren van een eenhoofdige bezetting van het college van bestuur. De raad is in 2015 gereduceerd van 6 naar 5 leden. Daarnaast hadden interne zaken als het toezichtkader en de eigen deskundigheidsbevordering een plaats in de vergadercyclus.

3.5 Evaluatie

Ook in 2015 heeft de raad, zonder aanwezigheid van het college, het eigen functioneren geëvalueerd, dit maal onder begeleiding van een externe deskundige.

De voorzitter van de Raad heeft voorafgaand aan elke RvT-vergadering overleg met het College. De leden van de Raad zijn op een enkele uitzondering na altijd aanwezig geweest bij de vergaderingen.

Het jaar 2015 was een bewogen jaar voor AMOS en het college van bestuur en de raad in het bijzonder door het overlijden van de voorzitter van de raad van toezicht, mevrouw drs. S.H.M. (Simone) de Wit, op 16 maart 2015. Een gedreven persoon en alerte toezichthouder die nog altijd gemist wordt. AMOS en de raad zijn dankbaar voor haar inspirerende voorzitterschap van de raad. Vanaf 1 april 2015 wordt het voorzitterschap van de raad bekleed door mevrouw mr. D.G.M. de Grave-Verkerk.

3.6 Samenstelling en nevenfuncties

Gedurende het verslagjaar was de RvT als volgt samengesteld:

Naam	Functie	Aanvang	Einde
Drs. S.H. de Wit	Voorzitter	Januari 2011	Overleden op 16 maart 2015
Mr. D.G.M. de Grave-Verkerk	Vice-voorzitter, vervolgens voorzitter Lid Remuneratiecommissie	Januari 2007	Januari 2017
	Nevenfuncties: Lid Provinciale Staten van Noord Holland (t/m maart 2015) Lid RvC Mitros Woningcorporatie		
Drs. S. Hartman RA MMO	Lid Voorzitter Auditcommissie	Maart 2013	Maart 2018
	Nevenfuncties: Stichting Schouwburg Amstelveen		
Ing. F.P.H. Kraamwinkel	Lid (op voordracht van GMR) Lid Onderwijscommissie	Maart 2013	Maart 2018
	Nevenfuncties: Judovereniging Luki Goshi Amsterdam Pieter Nieuwland College Amsterdam		
M. van Staveren	Vice-voorzitter Vz. Remuneratiecommissie Lid Auditcommissie	Maart 2011	Maart 2016
	Nevenfuncties: Stichting Pensioenfonds CMG (in liquidatie) Stichting Openb. Primair Onderwijs IJmond (t/m per 1 juli 2015)		
Drs. G. Veerbeek	Lid Vz. Onderwijscommissie	Maart 2011	Maart 2016

Statutair is bepaald dat de Raad van Toezicht uit minimaal 3 en maximaal 7 leden bestaat. In het verslagjaar bestond de Raad na het overlijden van mevrouw De Wit uit vijf leden. De samenstelling is zodanig dat deze over voldoende brede expertise beschikt om het toezicht uit te voeren.

3.7 Oordeel

De resultaten over 2015 zijn in overeenstemming met de verwachtingen en over het geheel genomen naar tevredenheid. De bevindingen van de raad van toezicht ten aanzien van de bestuurlijke inrichting van AMOS met een eenhoofdig college van bestuur en het doorleggen van bestuurlijke verantwoordelijkheden naar de directies van de AMOS-scholen zijn positief. Dit versterkt de slagkracht van de scholen en de ruimte om eigen oplossingen te creëren. De raad verwacht daarvan dat dit ook in de komende periode bijdraagt aan de professionele ruimte voor directies en schoolteams.

De uitdaging is uiteraard om de dragende pijlers van AMOS, niet in de laatste plaats onze oecumenische grondslag, gezamenlijk te blijven vormen. Het streven is en blijft om gezamenlijk te werken aan onze maatschappelijke opdracht en met name aan de groei en ontwikkeling van kinderen, zodanig dat de mogelijkheden van ieder kind worden gezien en tot bloei worden gebracht.

De raad heeft gezien, gehoord, gelezen en begrepen dat in 2015 veel werk is verzet door medewerkers en bestuur van AMOS, om goed onderwijs en bestendige groei van de organisatie mogelijk te maken. Het is verheugend dat de kwaliteit op de AMOS-scholen ieders aandacht heeft en (daarom ook) jaarlijks verbetert. De raad hecht eraan iedereen te bedanken voor de geleverde inspanningen en inzet en spreekt het vertrouwen uit dat deze lijn in 2016 voortgezet zal worden. Met deze inspanningen maakt AMOS daadwerkelijk het verschil.

4 Algemeen en organisatie

De stichting Amsterdamse Oecumenische Scholengroep, AMOS (werkgeversnummer 81316) is het bevoegd gezag van 29 basisscholen (24 brinnummers, drie nevenvestigingen en een aantal dislocaties) voor primair onderwijs die onderwijs verzorgen op meer dan 30 schoollocaties verspreid over Amsterdam. De stichting AMOS is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam onder nummer 41199695.

AMOS baseert haar handelen op christelijke grondslag en gaat uit van de unieke waarde van elk individu. We geven een eigen invulling aan het begrip 'oecumene' die recht doet aan onze christelijke traditie en ruimte biedt om vanuit een open, zoekende houding bruggen te slaan tussen culturen en godsdiensten. Onze uitgangspunten zijn ontleend aan de verhalen uit de Bijbel. In het licht van de voorbereiding van een nieuw Strategisch Plan is in het verslagjaar gesproken over de invulling van onze oecumenische identiteit. Besloten is dat te gaan doen vanuit de brede, oorspronkelijke betekenis van het woord 'oecumene': de bewoonde wereld.

4.1 Strategie

Visie en Missie

AMOS handelt naar de christelijke grondslag van de organisatie. Daarbij past een mensbeeld dat uitgaat van de unieke waarde van ieder individu. Wij zien deze grondslag niet als exclusief, wel als bijzonder: AMOS-scholen staan open voor alle ouders en kinderen die deze grondslag respecteren. Talentontwikkeling staat hoog in het vaandel. Wij willen dat leerlingen hun kwaliteiten ontplooiën; allereerst op het gebied van taal, lezen, schrijven en rekenen, maar ze ook uitdagen zich te ontplooiën op creatief, technisch, economisch, spiritueel en sportief gebied. Naast talentontwikkeling vormt gemeenschapsvorming een belangrijke pijler onder het onderwijs. Scholen spelen een belangrijke rol bij de opvoeding en vorming. Ontmoeting, vertrouwen en verantwoordelijkheid zijn daarbij sleutelbegrippen.

AMOS wil bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Dat streven komt tot uitdrukking in onze missie: leerlingen laten uitgroeien tot geëmancipeerde, verantwoordelijke burgers die volop deelnemen aan de samenleving. Daarom bieden we ze ondersteuning 'op maat' om hun talenten en gemeenschapszin te ontplooiën. Om onze missie te realiseren werken we actief samen met alle betrokkenen, allereerst met leerlingen zelf. Kinderen leren alleen iets als ze dat zelf ook willen. Daarom zijn een uitnodigend en uitdagend schoolklimaat belangrijk en hebben leerkrachten hoge verwachtingen van kinderen. Verder werken we samen met ouders en verzorgers. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van leerlingen. Daarom zoeken we actief het gesprek met hen. Tot slot zoeken we de samenwerking met andere professionals. Dat doen we bijvoorbeeld rond de naschoolse opvang of de zorgverlening.

Bij de uitvoering van de missie laten we ons leiden door vijf kernwaarden: **Professionaliteit**: we bieden de hoogst mogelijke kwaliteit van handelen. **Betrouwbaarheid**: onze leerlingen, hun ouders en onze partners kunnen op ons bouwen. **Betrokkenheid**: onze leerlingen, hun ouders en onze partners staan wij bij om samen verder te kunnen. **Belangstellend**: we staan open voor nieuwe ideeën en verschillen gebruiken om van te leren. **Ondernemingszin**: we zien en benutten kansen die zich voordoen.

Koers 2015 en verder

In schooljaar 2014/15 heeft AMOS met een grote groep meedenkers gesproken over de toekomst van ons onderwijs in Amsterdam. Ouders, medewerkers, leerlingen, bestuurders, zij gaven allemaal hun unieke kijk en inbreng op de ontwikkelingen. Het heeft geleid tot een prachtige Koers voor de komende jaren. De reden om met een koersdocument te gaan werken in plaats van een strategisch plan is de wendbaarheid en flexibiliteit die een koers biedt om in te spelen op actuele ontwikkelingen.

In de Koers pakken we de uitdagingen op die deze tijd ons aanreikt en geven we antwoord op wat ouders en leerlingen van ons vragen. Er staan thema's in die herkenbaar zijn voor elke basisschool: goed onderwijs verzorgen in een inspirerende omgeving, een brede basisvorming bieden en samenwerken met ouders die onze partners zijn. De Koers is voldoende concreet om mee te kunnen werken en tegelijk globaal genoeg om in te kunnen spelen op genoemde ontwikkelingen.

De scholen zijn in schooljaar 2015/16 begonnen om de Koers te vertalen naar de eigen schoolsituatie. De Koers geldt als leidraad die voldoende ruimte biedt om een eigen invulling te geven die past bij de context van de school en de aandachtspunten die daaruit voortvloeien. Hierbij is co-creatie tussen school en ouders een belangrijk thema. De Koers geeft namelijk duidelijk aan dat AMOS de scholen wil vormgeven in een actief partnerschap met ouders. AMOS wil de manier waarop de Koers wordt uitgevoerd niet teveel dichttimmeren. De ruimte die een school heeft om een eigen Koers te varen lijkt immers vandaag de dag door alle wet- en regelgeving vaak al zo beperkt.

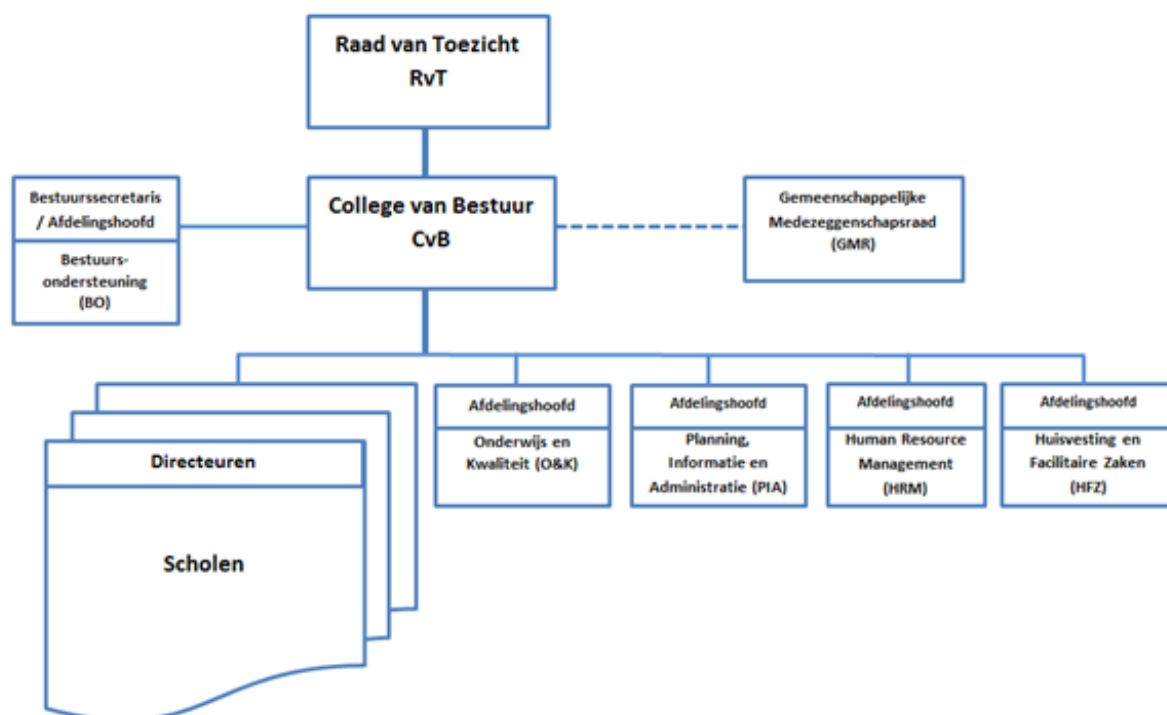
De AMOS Koers geeft richting aan een aantal principes waar AMOS voor staat:

- Wij staan voor oecumene waarbij we de meerwaarde zien van verschillende overtuigingen die naast elkaar bestaan.
- Ons onderwijs heeft hoge leeropbrengsten.
- Wij werken met ieder kind aan een brede basisvorming: er is meer dan rekenen en taal.
- Wij hebben een aanbod voor iedere leerling.
- Onze leerlingen vinden op school een uitdagende en inspirerende leeromgeving.
- Wij werken met ouders aan partnerschap.
- Onze medewerkers ontwikkelen hun professionaliteit en leveren een bijdrage aan het team, aan de school, aan de scholengroep.
- Onze scholen hebben een duurzaam gezonde omvang.
- Wij staan voor een solide, sobere bedrijfsvoering.
- Wij hebben verantwoordelijkheden laag in de organisatie belegd.

4.2 Organisatie

AMOS is georganiseerd volgens een raad van toezicht model. Hierin is een organieke scheiding aangebracht tussen bestuur van en toezicht op de organisatie. Het college van bestuur is het bevoegd gezag.

In 2014 is binnen de organisatie een bezinning op de inrichting gestart waarbij met name gekeken werd naar de wijze waarop het AMOS Bureau was gepositioneerd. Na jaren waarin herpositionering en profilering van scholen belangrijke thema's waren geweest was er een bovengemiddeld grote bovenschoolse bezetting ontstaan. Nu er een nieuwe besturingsfilosofie werd ingevoerd waarbij taken en verantwoordelijkheden zo laag mogelijk binnen de organisatie belegd worden, ontstond er ruimte om ook andere keuzes te maken inzake de bovenschools beschikbare functies. Hiertoe was ook een directe noodzaak door krimpende budgetten als gevolg van lagere leerlinggewichten.

In het nieuwe organisatiemodel wordt zoals gezegd uitgegaan van een decentrale aansturing. Het model is opgebouwd vanuit school-/directieniveau en sluit aan bij de wens van directeuren om meer betrokken te worden bij het besturen van de organisatie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de ervaring die de afgelopen twee jaar opgedaan is met het werken in Regionale Directieoverleggen (RDO's). Deze overleggen hebben een steeds belangrijkere rol gekregen in uitwisseling van kennis en ervaring en in het bespreken van afspraken, afstemming en uitvoeringscoördinatie. De voorzitters van de RDO's (Noord, Oost/Zuid, West en Nieuw-West) en van de Adviesgroepen vormen het Klein Directieoverleg (KDO). Zij overleggen periodiek met de voorzitter van het bestuur en zijn op deze manier betrokken bij de beleidsontwikkeling en coördinatie binnen AMOS. Handvat voor de agenda van het overleg vormen de focuspunten uit de begroting/jaarplanning en de voortschrijdende jaargenda waarmee binnen het AMOS Bureau wordt gewerkt. De directeuren uit het KDO informeren de overige directeuren over de afspraken die gemaakt en de besluiten die genomen zijn. In gezamenlijkheid voeren zij deze verder uit.

De werkwijze is er op gericht de verbinding tussen directies en bestuur te verstevigen, interactie en kennisontwikkeling te vergroten, co-creatie te bevorderen en om de kwaliteit van het primaire proces te borgen en verankeren. Binnen de RDO's vinden daar waar van toepassing, scholen elkaar langs een meer onderwijsinhoudelijke 'as' (onderwijsconcept, specifiek profiel, AMOS unIQ et cetera).

Scholen

AMOS vormt per 31 december 2015 het bevoegd gezag van 29 basisscholen voor primair onderwijs. Het onderwijs wordt vanuit meer dan 30 locaties in de stad verzorgd. De scholen zijn als volgt over de stad verdeeld:

School	BRIN	Stadsdeel	Leerlingen per 1-10-2015
Immanuelschool	12ZS	Nieuw-West	208
Ichthuschool	13KX	Nieuw-West	319

Prof. Dr. H Kraemerschool	13PR	Nieuw-West	195
Timotheusschool	13TM	Nieuw-West	469
Pro Regeschool	13VH	Nieuw-West	562
Johannesschool	13WX	Nieuw-West	189
Noordmansschool	14AI	Nieuw-West	173
Atlantis	14DP	Nieuw-West	226
De Odyssee	28AJ	Nieuw-West	465
Oranje Nassauschool	12LG	Noord	198
De Driemaster	12TM	Noord	359
De Kinderboom	14GL	Noord	164
De Capelle	14JC	Noord	262
De Bonkelaar	14JC01	Noord	203
De Vijf Sterren	14LP	Noord	368
Nelson Mandelaschool	09ZI	Oost	138
Frankendael (3 locaties)	11LY	Oost	280
Insulinde	14AI01	Oost	85
Valentijn	13FR	Oost	115
Neptunus	27NP	Oost	363
de Poseidon	30BB	Oost	430
Wereldschool Amsterdam	13CD	West	76
Catamaran Bentink	13CD02	West	257
Dr. J.Th. de Visserschool	13FM	West	182
Dr. Rijk Kramer (2 locaties)	13MS	West	494
De Vlinderboom	13MS01	West	150
De Rivieren	04LA	Zuid	192
Nautilus	12ON	Zuid	225
Kopklas	14AI02	N.v.t.	93
Totaal aantal leerlingen			7.440

Leerlingaantallen

Het leerlingaantal van AMOS als scholengroep kent al enkele jaren een stijgende trend. Van (na een correctie voor het overdragen van twee scholen) 7.297 leerlingen per 2013, tot 7.311 leerlingen in 2014 en 7.440 leerlingen per de laatste teldatum. Voor de komende jaren wordt een verdere groei van het leerlingaantal verwacht, mede dankzij een aantal scholen zoals de Pro Rege, Poseidon en Ichthus die bijzonder sterke groeitrends laten zien ondanks het feit dat ze al een bovengemiddelde omvang hebben. Daarnaast groeien ook scholen als de Bonkelaar en Visserschool sterk dankzij innovatieve onderwijsconcepten als AMOS unIQ en tweetalig onderwijs. Voor de komende jaren wordt een maximaal leerlingaantal van circa 7.900 leerlingen verwacht.

College van Bestuur

Het college van bestuur (kort: bestuur) is belast met het besturen van de organisatie en wordt daarbij ondersteund door het AMOS Bureau en de directies. Sinds 31 december 2014 kent AMOS een eenhoofdig college van bestuur. In het verslagjaar liep de benoeming van de heer ir. H.W.J. Elbers

als voorzitter van het college af en werd hij opgevolgd door de heer drs. A.G. Polman. De beloning van het college is conform de geldende regelgeving.

Het college vergaderde in het verslagjaar tweewekelijks in aanwezigheid van de directeur bedrijfsvoering en coördinator beleidsadvies. Ontwikkelingen en besluitvorming met betrekking tot beleid, bedrijfsvoering en governance vormden een belangrijk deel van de agenda voor het overleg. Daarbinnen vroegen onder andere de onderwijskwaliteit, de financiën, de reorganisatie van het AMOS Bureau en de ontwikkeling van een duurzaam scholenpalet veel bestuurlijke aandacht.

AMOS Bureau

De scholen en het bestuur worden ondersteund door het AMOS Bureau. Op het gebied van huisvesting, personeelsbeleid en financiën neemt het bureau werk uit handen van de scholen zodat zij zich op hun kerntaak, het onderwijs, kunnen richten. Ook bij de ontwikkeling van het onderwijs krijgen de scholen ondersteuning vanuit het bureau. Het bestuur wordt door het bureau met name ondersteund in de beleidsontwikkeling op het terrein van onderwijsinhoud, personeel en bedrijfsvoering.

Mede als gevolg van dalende inkomsten en de daarmee noodzakelijke kostenreductie zijn het functioneren en de omvang van het bureau tegen het licht gehouden. Dit heeft geresulteerd in een reorganisatieplan dat afgestemd is met de vakbonden en akkoord bevonden is door de GMR. Begin 2015 is deze reorganisatie ingezet met als doel de personele bezetting van het Bureau te reduceren van circa 38 fte tot ruim 20 fte. Per einde verslagjaar was middels de vrijwillige fase reeds een reductie tot circa 26 fte gerealiseerd wat een daling van de loonsom voor het Bureau in de begroting van bijna 1 miljoen euro veroorzaakte. De totaal te realiseren bezuiniging per 2016, wanneer de reorganisatie wordt afgerond, bedraagt ruim 1,2 miljoen euro.

4.3 Medezeggenschap

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) van AMOS bestaat uit een ouder- en een personeelsgeleding en telt in totaal veertien leden. Beide geledingen bestaan elk uit zeven leden. De ouders worden gekozen door de oudergeledingen van de MR'en op de scholen en de medewerkers door de personeelsgeledingen van deze MR'en. De GMR is de overlegpartner voor het College van Bestuur over onderwerpen die een meerderheid van de scholen of AMOS als geheel aangaan. De werkwijze van de GMR is vastgelegd in een Medezeggenschapsstatuut en een GMR-reglement. Beide zijn in 2013 vastgesteld en in 2015 niet gewijzigd.

Samenstelling van de GMR ultimo 2015

Naam	Geleding	School
Wendy Zondervan (voorzitter)	Personeel	AMOS Bureau
Rob Peperkoorn	Personeel	De Rivieren
Maikel Alberts	Ouder	Pro Rege
Eline Gelderblom	Ouder	Driemaster
Miriam Klaassen	Personeel	Dr. Rijk Kramer
Henry Ligtenbarg	Ouder	Driemaster
Natascha Salij	Ouder	Poseidon
Hanneke Swart	Ouder	De Vlinderboom
Sana Ben Yerrou	Ouder	De Capelle
Jette Rietman	Personeel	De Vijf Sterren
Rob Ruts	Ouder	Dr. Rijk Kramer

Vacature	Ouder	--
Vacature	Personeel	--
Vacature	Personeel	--

Jolande Groenheide (Notuleren4you) is als (extern) ambtelijk secretaris aan de GMR verbonden. Helaas hebben enkele GMR-leden in de loop van het jaar afscheid moeten nemen vanwege het bereiken van het einde van de benoemingstermijn, persoonlijke omstandigheden of drukke werkzaamheden. Een aantal pogingen om nieuwe leden te werven heeft helaas maar beperkt resultaat opgeleverd.

Werkwijze

De GMR heeft een actieve en initiërende rol om de belangen van kinderen, personeel, ouders en de kwaliteit van het onderwijs goed te kunnen behartigen. Ter voorbereiding op de besluitvorming werkt de GMR met werkgroepen. Waar dit er in het verleden nog vier waren zijn deze (mede door het grote aantal vacatures in de GMR) tijdelijk gereduceerd tot twee werkgroepen, te weten: werkgroep Strategie en de werkgroep Personeel & Ouderparticipatie. Doel van de werkgroepen is expertise en kennis te bundelen om daarmee beter te kunnen adviseren op de door het bestuur voorgelegde kwesties.

In 2015 hebben vijf overlegvergaderingen tussen GMR en CvB plaatsgevonden. In deze vergaderingen spraken de GMR en de bestuurder over tal van zaken en onderwerpen die betrekking hadden op meerdere AMOS-scholen of AMOS als geheel. Naast de bestuurder en de leden van de GMR waren ook de beleidsadviseur HRM en directeur bedrijfsvoering van het AMOS Bureau regelmatig bij de vergaderingen aanwezig. De agenda voor het overleg wordt mede opgesteld aan de hand van een voortschrijdende jaaragenda.

In het begin van het schooljaar 2015-2016 is besloten de werkwijze tussen GMR en CvB enigszins aan te passen. Het aantal te bespreken stukken nam af, waardoor het mogelijk was deze eerst in oriënterende zin te agenderen en pas in een volgende vergadering ter besluitvorming. Dit heeft geleid tot meer tijd voor overleg en meningsvorming.

Onderwerpen waarvoor advies of instemming aan de GMR werden gevraagd:

- strategisch plan; AMOS Koers 2015 en verder (ter advisering);
- wijziging klachtenregeling (ter instemming);
- wijziging reiskostenregeling woon-werkverkeer (ter instemming);
- meerjaren bestuursformatieplan 2015/16 – 2018/19 (ter instemming);
- reorganisatie AMOS Bureau;
- verlofregeling schooljaar 2015 -2016 (ter instemming);
- protocol Medicijnverstrekking en medisch handelen (ter instemming).

Alle ter instemming en voor advies voorgelegde voornemens zijn door de voorzitter van het College van Bestuur toegelicht in een overlegvergadering. De GMR heeft op alle voornemens een positieve reactie gegeven. Voor wat betreft de reorganisatie van het AMOS Bureau wordt gedurende het proces een vinger aan de pols gehouden en worden nieuwe ontwikkelingen nauwkeurig gevolgd. Voor wat betreft het protocol medicijnverstrekking en medisch handelen is afgesproken dat hierover na een half jaar een evaluatie plaatsvindt.

Onderwerpen die ter informatie of ter bespreking aan de GMR werden voorgelegd:

- werving nieuwe bestuurder;
- ziekteverzuim(ontwikkeling);
- jaarverslag AMOS 2014;

- Q1 rapportage financieel;
- nieuwsbrief OPR mei 2015;
- voortgang passend onderwijs- Lokaal PO;
- financiële Managementrapportage mei 2015;
- financieel beleid Stichting AMOS;
- begroting AMOS 2016 inclusief de financiering van AMOSunIQ;
- management rapportage derde kwartaal 2015;
- intentie invoering eigen risicodragerschap vervangingen per 2016;
- nieuwe CAO PO.

Overleg GMR, college van bestuur en raad van toezicht

Op 17 juni 2015 vond de jaarlijkse ontmoeting tussen raad van toezicht en GMR plaats in aanwezigheid van de nieuwe bestuurder, Lex Polman. In het overleg werd onder andere gesproken over de herinrichting van het besturingsmodel en herstructurering van het bestuurskantoor, de positie van AMOS in de breedte van het Amsterdamse onderwijsveld, de evaluatie van het proces rondom de benoeming van de nieuwe bestuurder en vacatures binnen de GMR.

Toekomstvisie

De GMR ziet haar rol in het komende jaar steeds meer als die van sparringpartner van het college. Ze hoopt dat er ruimte is voor meer gezamenlijkheid en veel meer openheid. Het heeft sterk de voorkeur van de GMR om niet alleen ingezet te worden voor het verkrijgen van instemming of goedkeuring, maar steeds vaker ook voor gedachtebepaling. In deze rol ziet de GMR haar toekomst met dit college positief tegemoet.

5 Onderwijs

5.1 Algemeen

Het AMOS Koersdocument: 'AMOS maakt het verschil, koers 2015 en verder' geeft AMOS richting bij het vormgeven van de beleidsagenda Onderwijs & Ontwikkeling. Onze scholen nemen elementen uit het Koersplan op in hun school- en jaarplan. Hiermee bepalen zij hun eigen schoolontwikkeling en behouden ze hun authenticiteit. Ook biedt het de mogelijkheid voor 'bridging', door middel van kennisdeling en het uitwisselen van ervaringen.

Tegelijkertijd vraagt een aantal overkoepelende thema's uit het koersdocument, het bestuursakkoord en het wettelijk toezichtkader de aandacht van alle scholen. We hebben het afgelopen jaar de tijd genomen om dit grondig te onderzoeken en input van scholen, bestuurskantoomedewerkers en externen te gebruiken als voedingsbodem om tot prioritering te komen van deze belangrijke thema's. Komend jaar zal expliciet aandacht zijn voor het (her)implementeren van passend onderwijs, voor kwaliteitszorg in relatie tot verantwoording & dialoog en voor het vernieuwen van het HRM beleid dat ondersteunend is voor onderwijskundige ontwikkelingen. Bij alle onderwerpen staat het leren van en met elkaar centraal, waarbij we oog houden voor de condities die nodig zijn om dit te realiseren.

Adviesgroep Onderwijs & Innovatie

De adviesgroep Onderwijs en Innovatie is in 2015 zesmaal bijeengekomen. Onderwerpen waarover adviezen werden gegeven zijn onder andere passend onderwijs, het AMOS protocol medicijnverstrekking en medisch handelen, kwaliteitszorg (managementcyclus en zelfevaluatie), sociale veiligheid, toetsen (de BBO toetskalender, de afname van kleutertoetsen), tevredenheidspeilingen en Vensters PO. Eén bijeenkomst stond in het teken van innovatie met als thema: *'Op welke manier kan ICT een andere rol krijgen in ons onderwijs?'*

Pien Verburg nam in 2015 vanuit haar rol als voorzitter namens de adviesgroep deel aan het KDO en bracht daar verslag uit over de gegeven adviezen. In 2016 wordt het voorzitterschap overgenomen door Pascal Riet. Dit schooljaar zijn Tom Snelting en Gernanda Schutte toegetreden als lid. Karlien Wegman maakt vanwege haar vertrek bij AMOS dit schooljaar geen deel meer uit van de adviesgroep.

Kennisgroep OGW / ParnasSys

De Kennisgroep is destijds opgericht met als doel het binnen AMOS verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden op het gebied van opbrengstgericht werken én het binnen de organisatie zo optimaal mogelijk inzetten en gebruikmaken van de mogelijkheden van ParnasSys. De kennisgroep houdt nieuwe ontwikkelingen bij en fungeert als vraagbaak voor directies en intern begeleiders. De groep bestaat uit drie directeurs, drie intern begeleiders en twee medewerkers van de afdeling O&O. Afgelopen jaar is geëvalueerd wat de rol is van de kennisgroep en hoe deze zich verhoudt tot de adviesgroep onderwijs & innovatie. Dit heeft er toe geleid dat de kennisgroep zich de komende tijd niet meer richt op opbrengstgericht werken, maar zich voornamelijk gaat bezig houden met het systeem ParnasSys en de mogelijkheden die dit systeem biedt ten aanzien van zowel het volgen van individuele leerlingen als het invoeren van leerlingengegevens. Dit vormt het fundament voor onderwijskundige en financiële ontwikkelingen.

IB-overleg

In 2015 vond viermaal een AMOS-breed Interne Begeleiders Overleg (IBO) plaats voor alle bij AMOS werkzame intern begeleiders (IB-ers). Deskundigheidsbevordering, informatieoverdracht over actuele en voor IB-ers relevante ontwikkelingen en uitwisseling van ideeën en ervaringen staan tijdens elk IBO centraal. In 2015 kwamen bij de IBO's onder meer aan de orde: het AMOS handelingsprotocol Huiselijk geweld en kindermishandeling; Ouder- en kindteams en de start van de ouder- en kindadviseurs; een parnasSys training 'Werken met de groepskaart' en opbrengstenanalyses. Passend onderwijs was in 2014/15 een vast agenda punt waarbij het vooral ging om informatieoverdracht over onder andere Lokaal PO. In 2015-2016 werd in het kader van passend onderwijs meer ingegaan op de veranderende rol van de IB-ers, kansen en mogelijkheden en wat er voor nodig is om die te realiseren. Het IBO wordt georganiseerd vanuit de afdeling Onderwijs & Ontwikkeling. Bij de voorbereiding van de bijeenkomsten zijn de beleidsadviseurs en bovenschools IB-er betrokken en worden IB-ers uitgenodigd om mee te denken over inhoud en opzet. Naast externe sprekers en trainers waren bij de IBO's in 2015 diverse bij AMOS werkzame deskundigen betrokken.

5.2 Passend Onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 is de wetgeving over Passend Onderwijs in heel Nederland van kracht. De wet gaat ervan uit dat alle kinderen recht hebben op goed en passend onderwijs, ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Met de oprichting van het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen is in 2013 een belangrijke voorwaardelijke bestuurlijke stap gezet op de weg naar Passend Onderwijs. Het samenwerkingsverband heeft in het tweede kwartaal van 2014 een ondersteuningsplan vastgesteld, waarin de doelstelling en de uitgangspunten van het samenwerkingsverband zijn vastgelegd. Het stedelijk uitgangspunt is: "We bieden binnen Amsterdam goed en passend onderwijs aan alle leerlingen, aansluitend op hun mogelijkheden en behoeften. Waarbij indien nodig professionele onderwijssteuning en begeleiding voor leerlingen en leerkrachten beschikbaar is en deze hulp zo snel mogelijk, in zo licht mogelijke vorm, zo dicht mogelijk bij de thuissituatie en op de meest adequate wijze wordt aangeboden".

Bestuurlijke samenwerking passend onderwijs: Lokaal PO

AMOS heeft met de schoolbesturen ASKO, ABSA, KBA nieuw west en El Amal de handen ineen geslagen. Binnen de kaders van het Samenwerkingsverband hebben deze besturen hun gezamenlijke uitgangspunten op passend onderwijs geformuleerd en hiervoor een steunpunt/adviesloket ingericht, genaamd Lokaal PO. Twee parttime adviseurs Passend Onderwijs en een parttime projectleider werken ondersteunend aan de 80 basisscholen van de vijf betrokken besturen. Het is van belang dat de aanpak scholen ondersteunt en faciliteert; daarom wordt vanuit Lokaal PO veel waarde gehecht aan de autonomie en verantwoordelijkheid van individuele scholen en is er veel vertrouwen in de eigen kracht van scholen om passend onderwijs in de klas en in de wijk vorm te geven. Het adviesloket Lokaal PO is daarom smal ingericht. De binnen Lokaal PO participerende besturen hebben in lijn met de uitgangspunten van het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen een werkwijze ontwikkeld waarmee ze op verantwoorde wijze de middelen voor extra ondersteuning toewijzen en zorgen voor een zo efficiënt mogelijke inzet van die middelen. Daarmee worden de scholen in staat gesteld vanuit hun eigen kracht passend onderwijs vorm te geven en verder te ontwikkelen. Door Lokaal PO wordt uitdrukkelijk het belang van de uitgangspunten van het Samenwerkingsverband Amsterdam-Diemen benadrukt:

- 'eigen kracht-denken';
- in de klas en wijkgericht;
- laagdrempelige toegang tot hoogwaardige ondersteuning;
- ondersteuning op basis van de vraag en sturing via evaluatie van de resultaten;

- zorg wordt door Lokaal PO niet overgenomen, men wordt geholpen het zelf te kunnen;
- we geloven in het zelf organiserend vermogen van gezinnen, scholen en wijken;
- we hoeven niet alles te kunnen, maar willen het wél leren;
- wat we niet zelf kunnen (leren) doen we samen met anderen.

Passend onderwijs op de reguliere basisschool

De schoolbesturen ontvangen van het Samenwerkingsverband een budget voor basisondersteuning én voor extra ondersteuning. Dit extra budget is bedoeld voor de inzet van specifieke ondersteuning die het basis ondersteuningsniveau van de school overstijgt. Deze middelen kunnen besturen en scholen niet voor andere doeleinden dan voor die ondersteuning inzetten. De toekenning van dit budget verloopt bij de vijf samenwerkende schoolbesturen via het daartoe ingerichte steunpunt Lokaal PO. Dit maakt meer maatwerk mogelijk dan voorheen bij de leerlinggebonden financiering het geval was.

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben binnen de basisschool wordt een groeidocument ingevuld, waarbij ook het te verwachten uitstroomprofiel van de leerling en een handelingsplanning worden aangegeven. Lokaal PO begeleidt de aanvraag en fiatteert deze op inhoudelijke gronden. De inzet van extra ondersteuning is gericht op de onderwijsontwikkeling van de leerling en verhoogt het ondersteuningsniveau van de school.

Als een school de grenzen van de ondersteuningsmogelijkheden bereikt en een verwijzing naar een SBO- of SO-school voor de leerling de beste oplossing lijkt, loopt de verwijzing door middel van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) die toegekend wordt door de onderwijsadviseur van het Samenwerkingsverband die in de betreffende regio werkzaam is. Voor enkele leerlingen op AMOS -scholen is het in 2015 noodzakelijk geweest een versnelde SO-/SBO-plaatsing te realiseren (noodprocedure), omdat de veiligheid van de leerling en diens omgeving in het geding was.

Bovenschoolse inzet

AMOS beschikte in 2015 over een eigen Onderwijsondersteuningsteam. Dit team bestaat uit orthopedagogen en psychologen, merendeels met een GZ-aantekening. Zij bieden een breed en laagdrempelig ondersteuningsaanbod op diverse niveaus binnen de school. In overleg met de scholen worden afspraken gemaakt over de benodigde ondersteuning op basis van de behoefte van de school en resultaten van leeropbrengsten. Het aanbod bestaat uit diverse taal-, reken-, lees- en spellingverbetertrajecten voor de schoolteams. Daarnaast helpt het Onderwijsondersteuningsteam de scholen bij vragen over bijvoorbeeld implementatie van nieuwe methodieken, vragen rondom het jonge kind, vragen om ondersteuning op het gebied van klassenmanagement en vragen bij leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

Een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van het ondersteuningsteam vormt de uitvoering van psychodiagnostisch onderzoek, zowel algemeen didactisch onderzoek, als onderzoek op het gebied van dyslexie, intelligentie, gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling. Op basis daarvan kunnen scholen praktische en gerichte adviezen verwachten en/of kan een kind doorverwezen worden voor behandeling en/of geïndiceerd worden voor regelingen. De medewerkers bieden in het kader van ondersteuning consultatieve begeleiding, doen lesobservaties en houden nagesprekken. Via de AMOS Academie worden ook bovenschoolse workshops en trainingen gegeven. Het ondersteuningsteam wordt gefinancierd vanuit de middelen 'basisondersteuning passend onderwijs'.

Binnen AMOS kunnen scholen een beroep doen op begeleiding door een interne coach en op een bovenschools intern begeleider. Scholen hebben de inzet van de bovenschools intern begeleider in 2015 voornamelijk benut om de interne zorgstructuur te optimaliseren en ter bevordering van het

opbrengst gericht werken binnen de scholen. De interne coach is in 2015 ingezet ter ondersteuning van de professionele ontwikkeling van zowel startende als reeds langer bevoegde leerkrachten.

Passend onderwijs: Stand van zaken in 2015 en doorkijk naar 2016

Passend onderwijs is ook komend jaar een belangrijk onderwerp. Dit komt voort uit de signalen die zijn afgegeven door scholen en inzichten die zijn opgedaan. Uit een in 2015 uitgevoerde evaluatie van lokaal PO bleek dat AMOS-scholen weinig aanvragen hebben ingediend in verhouding tot het geld dat hiervoor beschikbaar is. Dit leidt voor AMOS niet tot de conclusie dat voor relatief weinig leerlingen een aanvraag tot arrangeren nodig is. Het leidt eerder tot de vraag: "Hoe komt het dat scholen weinig arrangementen aanvragen?" Deze vraag wordt momenteel onderzocht door een groep intern begeleiders, in samenwerking met hun collega-intern begeleiders, directeuren en schoolteams. Dit onderzoek zal aangrijpingspunten opleveren die AMOS kan benutten voor het versterken van het passend onderwijs op de scholen.

Het bestuur wil onderzoeken of AMOS unIQ onderdeel kan worden van Passend Onderwijs. Daarbij zoeken we naar mogelijkheden om AMOS unIQ toegankelijk te maken voor alle leerlingen in Amsterdam. Dit heeft geleid tot het initiatief *Amsterdam UniQ* (zie ook hieronder).

Voltijds onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen bij AMOS unIQ

AMOS telt inmiddels vier locaties waar voltijds hoogbegaafden onderwijs wordt verzorgd. Naast de Poseidon, de Vlinderboom en de Bonkelaar is in augustus 2015 ook de Nelson Mandela gestart met het aanbieden van deze vorm van onderwijs. In totaal zijn er nu negen groepen die aan zo'n 150 leerlingen hoogbegaafdenonderwijs verzorgen. Er is op alle locaties nog steeds sprake van een groei van het leerlingenaantal. De betrokken leerkrachten van de scholen werken samen aan de doorontwikkeling van het AMOS unIQ concept tijdens werkbijeenkomsten en studiedagen, mede onder begeleiding van NOVILO. Het bestuur van de in 2013 opgerichte stichting 'vrienden van AMOS unIQ', maakt zich sterk om dit onderwijs voor alle kinderen die het nodig hebben toegankelijk te maken. In november zijn de eerste verkennende gesprekken gevoerd met het samenwerkingsverband om te onderzoeken welke plek AMOS unIQ kan krijgen in het kader van passend onderwijs. Deze verkenning zal moeten leiden tot een verdere positionering en bestendinging voor de toekomst van het voltijds hoogbegaafdenonderwijs in Amsterdam.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

AMOS heeft in 2015 op vrijwel al haar scholen een samenwerking gerealiseerd met de voorschoolse partners. Daarbij bieden bijna alle scholen extra taalondersteuning aan voor de jonge kinderen in een doorgaande lijn en in afstemming met de voorschoolpartners, in een VVE of VVE lightversie. In het Kwaliteitskader VVE staan de (gemeentelijke) wensen ten aanzien van de uitvoering van VVE beschreven. AMOS onderschrijft dit Kwaliteitskader. AMOS-scholen geven op uiteenlopende wijzen uitvoering aan VVE. Een aandachtspunt is de overdracht van (zorg)leerlingen van de voorschool naar de basisschool. In een gemeentelijke pilot wordt een nieuwe overdrachtswijze (formulier en procedure) uitgetoetst. Vanuit AMOS is de Driemaster bij deze pilot betrokken.

Taalinterventieprogramma's

Amos heeft ook in 2015 weer ruim ingezet op de gebruiksmogelijkheden/subsidies Taalinterventies vanuit de gemeente Amsterdam. Door middel van VVE, schakelklassen, nieuwkomersonderwijs, onderwijstijdverlenging en Kopklassen wordt er gewerkt aan de versterking van taalonderwijs voor leerlingen met een taalachterstand.

In 2014/15 werd op De Capelle, De Atlantis en De Visserschool extra taalinterventie aangeboden in de vorm van een gesubsidieerde schakelklas. Op de Capelle betrof dit 22 leerlingen, op de Capelle

twalf leerlingen en op de Visserschool gemiddeld vijftien leerlingen. Nieuwkomersonderwijs werd in 2014/15 gegeven op de Kinderboom (gemiddeld zestien leerlingen) en op de AMOS Wereldschool Amsterdam (gemiddeld acht leerlingen). Op de Immanuel en de Noordmans werd in 2015 onderwijstijdverlenging gerealiseerd. Deze taalinterventie is bedoeld voor onderpresteerders en meerkunners in groep zes tot en met acht. Door middel van het verlengen van de schooldag wordt getracht de prestaties van deze leerlingen te verbeteren.

Kopklassen

AMOS is namens het Breed Bestuurlijk Overleg van de Amsterdamse schoolbesturen penvoerder voor de Kopklassen in Amsterdam. In de Kopklas werken leerlingen in een jaar tijd aan het wegwerken van hun taalachterstand en aan het verdiepen van de algemene ontwikkeling en burgerschapsvorming. In 2015 heeft 95% van de leerlingen het beoogde doel van minimaal een niveau hoger uitstromen in het VO behaald. In schooljaar 2014/15 waren er zeven kopklassen, gehuisvest op vijf locaties in Amsterdam: Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert, Hervormd Lyceum West, IJburg College, Marcanti College en Pieter Nieuwland College. Het streven is om in de toekomst uit te breiden naar acht groepen met minimaal dertien leerlingen per groep, zodat er nog meer leerlingen kunnen profiteren van het aanbod van de Kopklas. In 2015 is een actief PR beleid opgezet en gestart met de uitvoer hiervan.

5.3 Sociale veiligheid

Sinds 1 augustus 2015 is de Wet Sociale veiligheid op scholen van kracht. Scholen zijn nu wettelijk verplicht te zorgen voor een sociaal veilige leeromgeving voor ieder kind. Van scholen wordt verwacht dat zij beleid voeren, gericht op de veiligheid van leerlingen, dat zij de veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks monitoren en dat op school een medewerker fungeert als vast aanspreekpunt en coördinator van het anti-pestbeleid. Om scholen te ondersteunen bij deze wettelijke taken hebben de PO- en VO-Raad het *Actieplan sociale veiligheid op school* opgesteld en een aantal instrumenten ontwikkeld, waaronder een digitaal veiligheidsplan. Dit betreft een online tool die scholen helpt bij het (verder) ontwikkelen van een eigen aanpak voor sociale veiligheid, passend bij hun schoolcontext, visie en schoolbeleid. Tijdens een studiedag voor directeuren op 12 november heeft Ine Spee, ambassadeur sociale veiligheid van Stichting School & Veiligheid, de AMOS-directeuren op de hoogte gesteld van de inhoud en implicaties van de nieuwe wet en hebben de directeuren het digitaal veiligheidsplan ingevuld, waarmee ze (verder) werken aan het sociaal veiligheidsbeleid van hun school. De adviesgroep O&I adviseert de AMOS-directies zich proactief op te stellen en vragen/knelpunten ten aanzien van het (verder) ontwikkelen van sociaal veiligheidsbeleid te delen met de adviesgroep. Op die manier kan goed gevolgd worden wat er op de AMOS-scholen op het gebied van sociale veiligheid speelt.

Protocol Medicijnverstrekking en medisch Handelen op school

Naar aanleiding van vragen van scholen is in 2015 het AMOS protocol *Medicijnverstrekking en medisch handelen op school* ontwikkeld. Uitgangspunt van het protocol is dat op AMOS-scholen geen medicijnen worden verstrekt aan leerlingen en dat er geen medische handelingen worden verricht door personeelsleden. Medicijnverstrekking en het uitvoeren van medische handelingen op school brengt namelijk risico's met zich mee, zowel met het oog op de gezondheid van leerlingen alsook op juridisch gebied. Het protocol is op oktober 2015 in werking getreden. Voor leerlingen waarbij sprake is van eerder gemaakte afspraken ten aanzien van medicijnverstrekking of medisch handelen is in het protocol een overgangsregeling opgenomen. Bij de totstandkoming van het protocol is onder andere gebruik gemaakt van model-protocollen van de PO Raad. In het protocol zijn aanbevelingen opgenomen vanuit de AMOS adviesgroep Onderwijs & Innovatie en het Klein Directeuren Overleg. Het protocol is door juristen van Verus gecontroleerd en juridisch correct

bevonden. De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad van AMOS heeft met het protocol ingestemd.

Samenwerking met jeugdzorg

Een goede samenwerking met de jeugdhulp is een belangrijke voorwaarde voor kwalitatief goede ondersteuning aan leerlingen. Met ingang van 2015 zijn de gemeenten Amsterdam en Diemen door de invoering van de Jeugdwet verantwoordelijk voor alle jeugdzorg in Amsterdam en Diemen. Per 1 januari 2015 zijn binnen de verschillende wijken ouder- en kindadviseurs aan scholen toegekend om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp rond leerlingen en hun gezinnen te versterken. De ervaringen op de AMOS scholen met deze adviseurs zijn wisselend. Hierover zijn scholen in gesprek met de gemeente.

5.4 Onderwijs en ICT

Op steeds meer AMOS scholen worden tablets ingezet om de lesstof digitaal door de leerlingen te laten verwerken. De leerkracht krijgt hierdoor direct inzicht in de wijze waarop leerlingen de leerstof verwerken en kan, indien nodig, gelijk bijsturen. De gebruikte software volgt de ontwikkeling van de individuele leerling en past het niveau van het aanbod daarop aan door oefenstof te herhalen of juist uitdagender te maken. AMOS streeft naar het verbreden van ICT-toepassingen op basis van inzichten uit relevante literatuur (AMOS Koers). Om deze gewenste verbreding tot stand te brengen, zijn in 2015 voorbereidingen getroffen voor de start van de AMOS leergemeenschap ICT. Deze zal gaan bestaan uit leerkrachten, directieleden, ICT-ers en beleidsadviseurs. Het doel is kennis en inzichten over het gebruik van ICT in het onderwijs een plek te geven op de AMOS scholen.

Ook dit jaar hebben verschillende leerkrachten met ICT-taken gebruik gemaakt van de mogelijkheid een gecertificeerde post HBO opleiding tot ICT-coördinator te volgen. Tijdens deze opleiding wordt met name aandacht besteed aan de relatie onderwijs en ICT en hoe dit betekenisvol te maken voor de school.

In 2015 zijn vijf bijeenkomsten voor ICT-coördinatoren georganiseerd. Naast overleg met onze netwerkbeheerpartij SKOOL zijn ook verschillende thema's besproken zoals ergonomisch computergebruik (optimale zithouding en de opstelling van toetsenbord en beeldscherm), mediawijdsheid en privacy van leerling gegevens. Dit laatste is besproken tijdens een gezamenlijk overleg met Interne Begeleiders (IBO) van de AMOS scholen en heeft geleid tot de opzet van een privacy protocol. Ook zijn tijdens het ICTO inspirerende praktijkvoorbeelden besproken op het gebied van programmeren (Valentijnschool) en 3D printen (de Neptunus).

5.5 Brede vorming

Met hun onderwijsaanbod geven AMOS scholen invulling aan de brede ontwikkeling van alle leerlingen. Bij de AMOS scholen die Dalton-, Jenaplan- of Ontwikkelingsgericht onderwijs bieden, is dit al in het onderwijsconcept verankerd. Andere scholen geven invulling aan brede ontwikkeling met een helder profiel, soms in combinatie met een specifiek onderwijsconcept. AMOS wil zich daarbij richten op twee of drie basisprofielen die landelijk en lokaal op een breed maatschappelijk draagvlak kunnen rekenen. Wetenschap, Natuur & Technologie (Nautilus en Neptunus) en Kunst & Cultuur (onder andere Catamaran, Ichthus, Timotheus en Pro Rege) zijn basisprofielen die al op meerdere AMOS scholen zijn uitgewerkt. Een aantal scholen, zoals de Noordmans en de Catamaran oriënteert zich momenteel op een combinatie van deze twee profielen. Een mogelijk derde basisprofiel zou internationalisering kunnen worden. Vooral de Visserschool is dankzij deelname aan de landelijke pilot tweetalig primair onderwijs (tpo) al ver op dit gebied. Andere al bestaande profielen op AMOS scholen zijn onder meer: Nieuwe media (Poseidon) en Sportactieve school (De Rivieren).

Wetenschap, Natuur en techniek

De Nautilus en de Neptunus zijn al een aantal jaren voorloper op dit thema. Het doel is rond het thema Wetenschap, Natuur en Technologie te komen tot bredere draagkracht binnen AMOS. Begrippen als ‘onderzoekende houding’ en ‘ontwerpend leren’ van en door kinderen zijn hierbij uitgangspunt.

Scholingstraject

In 2013 zijn de Nautilus en de Neptunus in het kader van het ‘Techniekpact’ een samenwerkingsproject met de IPABO en NEMO aangegaan. Vanuit deze samenwerking is een scholingstraject ontwikkeld op het terrein van Wetenschap, Natuur en Technologie. Deze training is in eerste instantie ter beschikking gesteld door de AMOS Academie aan andere geïnteresseerde AMOS-scholen, die daar in 2015 goed gebruik van hebben gemaakt. In het scholingstraject wordt gebruik gemaakt van kant en klare lessenseries van het Europese project Engineer (onder andere ontwikkeld door NEMO en AMOS- leerkrachten). Tijdens de scholingsbijeenkomsten gaan de AMOS leerkrachten met dit materiaal, dat geschikt is voor groep vijf tot en met acht, aan de slag en ervaren ze activiteiten die ook in de eigen klas uitgevoerd kunnen worden. Het lesmateriaal combineert techniekonderwerpen met de wetenschappelijke kennis die er achter zit. Als context is er een probleem dat de leerlingen oplossen; de leerlingen gaan de uitdaging aan om een technische oplossing te vinden voor het probleem of de wens.

Leernetwerk

In 2015 hebben de Kinderboom, Catamaran, Vlinderboom, Poseidon en Kraanvogel een gezamenlijke aanvraag gedaan bij het Expertisecentrum Wetenschap en Technologie om verder te professionaliseren op het gebied van WN&T. Elk van deze scholen heeft op een ‘roadmap’ ingevuld hoe zij dit willen borgen in hun onderwijs en hoe zij hun team blijven professionaliseren op het gebied van WN&T. De uitwerking daarvan verschilt per school. Zo heeft de Kinderboom gekozen voor de TriO aanpak (Onderzoeken, Ontwerpen en Ontdekken) waarmee de school WN&T wil verflechten in het onderwijs. In dat kader ontwikkelt de school een leerlijn ‘Onderzoekend leren’ voor de groepen een tot en met acht. De Catamaran kiest ook voor een schoolbrede aanpak van onderwijs in WN&T. De school wil aansluiten op de natuurlijke onderzoekende houding van kinderen en neemt hiervoor de basisvoorzieningen in de omgeving, zoals drinkwatervoorziening, elektriciteit, afvalverwerking en dergelijke als betekenisvol vertrekpunt.

Internationalisering

Onze maatschappij internationaliseert sterk. Het belang van vroeg beginnen met het leren van een vreemde taal en dan met name Engels, wordt in Nederland daarom in toenemende mate onderkend. De landelijke pilot tweetalig primair onderwijs (tpo) en een explosieve stijging van het aantal Nederlandse scholen dat vroeg vreemdetalenonderwijs in het Engels (vvtoE) biedt, illustreren dit. Binnen AMOS is al enige tijd veel aandacht voor het ontwikkelen van een sterk aanbod Engels vanuit de gedachte dat dit de kansen voor leerlingen in hun verdere (school-)loopbaan vergroot en dat kinderen hiermee goed voorbereid worden op de mondiale samenleving. Daarnaast biedt het ook kansen voor AMOS zelf: door het implementeren van tweetalig en vroeg vreemdetalenonderwijs op AMOS-scholen krijgen deze een onderscheidend profiel. Dit kan een belangrijke katalysator zijn voor, en mogelijk leiden tot leerlingengroei. In het AMOS Koersdocument wordt internationalisering beschreven als (mogelijk) derde AMOS basisprofiel.

De Visserschool participeert als enige Amsterdamse basisschool in de landelijke pilot tpo, wat veel publiciteit met zich meebrengt. In het kielzog van deelname aan de pilot tpo, is sprake van een toenemende belangstelling voor het invoeren van vvtoE op de AMOS-scholen. De Wereldschool

Amsterdam startte hier in 2014 al mee en in 2015 zijn De Ichthus, De Insulinde, De Valentijnschool en de Driemaster begonnen met een invoeringstraject vvtoE. Onder andere De Neptunus en De Oranje Nassauschool oriënteren zich hierop. Met Expertisecentrum Earlybird zijn door de betrokken scholen gezamenlijk afspraken gemaakt over scholing en begeleiding van AMOS-schoolteams die starten met de invoering van vroeg vreemdetalenonderwijs. In 2015 is de AMOS werkgroep internationalisering in het leven geroepen. Deze werkgroep, bestaande uit enkele betrokken directeuren en de beleidsadviseur Onderwijs & Kwaliteit stelt zich ten doel geïnteresseerde collega's te stimuleren, inspireren en ondersteunen bij het vormgeven van internationalisering op hun school.

Kunst- en cultuuronderwijs

In de AMOS Koers wordt Wetenschap, Kunst en Cultuur beschreven als één van de drie AMOS basisprofielen aan de hand waarvan scholen brede ontwikkeling handen en voeten kunnen geven. Een aantal AMOS-scholen zoals De Catamaran, De Ichthus, De Pro Rege en De Timotheus profileert zich al op kunst- en cultuurgebied. De VLOA biedt kansen het kunst- en cultuuronderwijs te verstevigen. Een aantal scholen heeft daarmee in 2015 de inhuur van een vakleerkracht (bijvoorbeeld voor muziek) kunnen bekostigen.

De AMOS werkgroep Kunst- en Cultuureducatie heeft als doelstellingen informatieverstrekking over stedelijke en landelijke ontwikkelingen en regelingen (convenant Basispakket, 'Cultuureducatie met kwaliteit') en het stimuleren van AMOS-scholen om invulling te geven aan kunst- en cultuuronderwijs en aan de mogelijkheden die het convenant biedt. In het schooljaar 2014/15 lag de nadruk vooral op het stimuleren van samenwerking tussen de AMOS cultuurcoördinatoren (ICC-ers). In dat kader vonden in 2014/15 twee intervisiebijeenkomsten plaats. Tijdens die bijeenkomsten gaven de ICC-ers aan behoefte te hebben aan een AMOS-ICC-cursus 'op maat', die zowel voor beginnende als voor ervaren AMOS-ICC-ers geschikt is, in combinatie met netwerkbijeenkomsten. Samenwerking met expertisecentrum Mocca heeft geleid tot de realisatie van een basiscursus ICC die vanaf september 2015 binnen de AMOS Academie wordt gegeven en waarmee een landelijk erkend ICC-certificaat kan worden behaald. Binnen deze cursus zijn specifieke modules over fondsenwerving en vakoverstijgend en thematisch werken opgenomen die ook geschikt zijn voor ervaren ICC-ers.

Identiteit en burgerschap

In de AMOS Koers wordt ingegaan op de betekenis en rol van de oecumenische identiteit binnen onze organisatie. Conform afspraken vanuit het KDO is aan het begin van het schooljaar 2015-2016 de AMOS projectgroep Identiteit in het leven geroepen. Deze projectgroep, bestaande uit vier betrokken (adjunct-)directeuren en de beleidsadviseur Onderwijs & Kwaliteit, is gestart met het door middel van een enquête inventariseren van wat er op de scholen leeft en speelt op het gebied van identiteit. De bevindingen daarvan worden samen met uitspraken in de Koers en landelijke ontwikkelingen zoals Platform 2032 door de projectgroep omgezet in doelstellingen, passende activiteiten en een tijdlijn. Daarin wordt ook nadrukkelijk de link gelegd met (wereld) burgerschap en opgroeien in de grote stad met haar grootstedelijke uitdagingen. Waar nodig maakt de projectgroep gebruik van de expertise van externe specialisten zoals Arkade.

5.6 Opbrengsten en kwaliteitszorg

Hieronder een schematische weergave van de leerresultaten van de scholen, waarbij de inspectie een norm hanteert.

		3			4			6			8		
		CITO DMT LOVS	CITO LTN LOVS	CITO DMT LOVS	CITO LTN LOVS	CITO LTP LOVS	CITO RW 3.0 LOVS	CITO DMT LOVS	CITO LTP LOVS	CITO RW 3.0 LOVS	CITO BL LOVS	CITO RW LOVS	Eindtoets CITO
04LA - Amos 04LA Rivieren	2014 / 2015												
09ZI - Amos 09ZI Nelson Mandela	2014 / 2015												
11LY - Amos 11LY Frankendaal	2014 / 2015												
12LG - Amos 12LG Oranje Nassau	2014 / 2015												
12ON - Amos 12ON Nautilus	2014 / 2015												
12TM - Amos 12TM Oriemaster	2014 / 2015												
12ZS - Amos 12ZS Immanuelsschool	2014 / 2015												
13CD - Amos 13CD01 Catamaran O	2014 / 2015												
13CD01 - Amos 13CD01 Catamaran B	2014 / 2015												
13FM - Amos 13FM Viesserschool	2014 / 2015												
13FR - Amos 13FR Valentijn	2014 / 2015												
13KX - Amos 13KX Ichthus	2014 / 2015												
13MS - Amos 13MS Rijk Kramer	2014 / 2015												
13MS01 - Amos 13MS01 Vlinderboom	2014 / 2015												
13PR - Kraemerschool	2014 / 2015												

■ Goed ■ Voldoende ■ Matig ■ Onvoldoende ■ Geen normen ■ Geen gegevens

		3			4			6			8		
		CITO DMT LOVS	CITO LTN LOVS	CITO DMT LOVS	CITO LTN LOVS	CITO LTP LOVS	CITO RW 3.0 LOVS	CITO DMT LOVS	CITO LTP LOVS	CITO RW 3.0 LOVS	CITO BL LOVS	CITO RW LOVS	Eindtoets CITO
13TM - Amos 13TM Timotheus	2014 / 2015												
13VH - Amos 13VH Pro Rege	2014 / 2015												
13WX - Amos 13WX Johannes	2014 / 2015												
14AJ - Amos 14AJ Noordmans	2014 / 2015												
14AJ01 - Amos 14AJ01 Insulinde	2014 / 2015												
14AJ02 - Amos 14AJ02 Kopklas	2014 / 2015												
14DP - Amos 14DP Atlantis	2014 / 2015												
14GL - Amos 14GL Kinderboom	2014 / 2015												
14JC - Amos 14JC Capelle	2014 / 2015												
14JC01 - Amos 14JC01 Borstelbaar	2014 / 2015												
14LJP - Amos 14LJP De Vijf Sterren	2014 / 2015												
27NP - Amos 27NP Neptunus	2014 / 2015												
28AJ - Amos 28AJ Odyssee	2014 / 2015												
30BIB - Amos 30BIB Poseidon	2014 / 2015												

■ Goed ■ Voldoende ■ Matig ■ Onvoldoende ■ Geen normen ■ Geen gegevens

Eindcito score

In de overzichten is het resultaat van de Eindtoets opgenomen. Mocht een school een rode cirkel met een E achter haar naam hebben staan, dan betekent dat, dat de school driemaal achter elkaar een eindcito score heeft behaald die onder de ondergrens van de inspectie ligt. Hierin is echter niet de zogenoemde herberekening meegenomen. Herberekening wil zeggen dat de school een aantal scores van leerlingen uit de gemiddelde uitslag mag halen. De inspectie heeft hiervoor een aantal regels opgesteld. Dat betekent dat een aantal scholen in dit overzicht een rode E heeft staan, terwijl

dit na een herberekening niet zo blijkt te zijn. Dit geldt voor vrijwel alle scholen op de Noordmanschool na. Dit betekent echter wel dat de eindopbrengsten van een aantal scholen kwetsbaar zijn, kijkend naar de afgelopen drie jaar. Dit betreft de Frankendael, de Immanuel, de Valentijn, de Licht-hus, de Kraemer, de Atlantis en de Vijf Sterren.

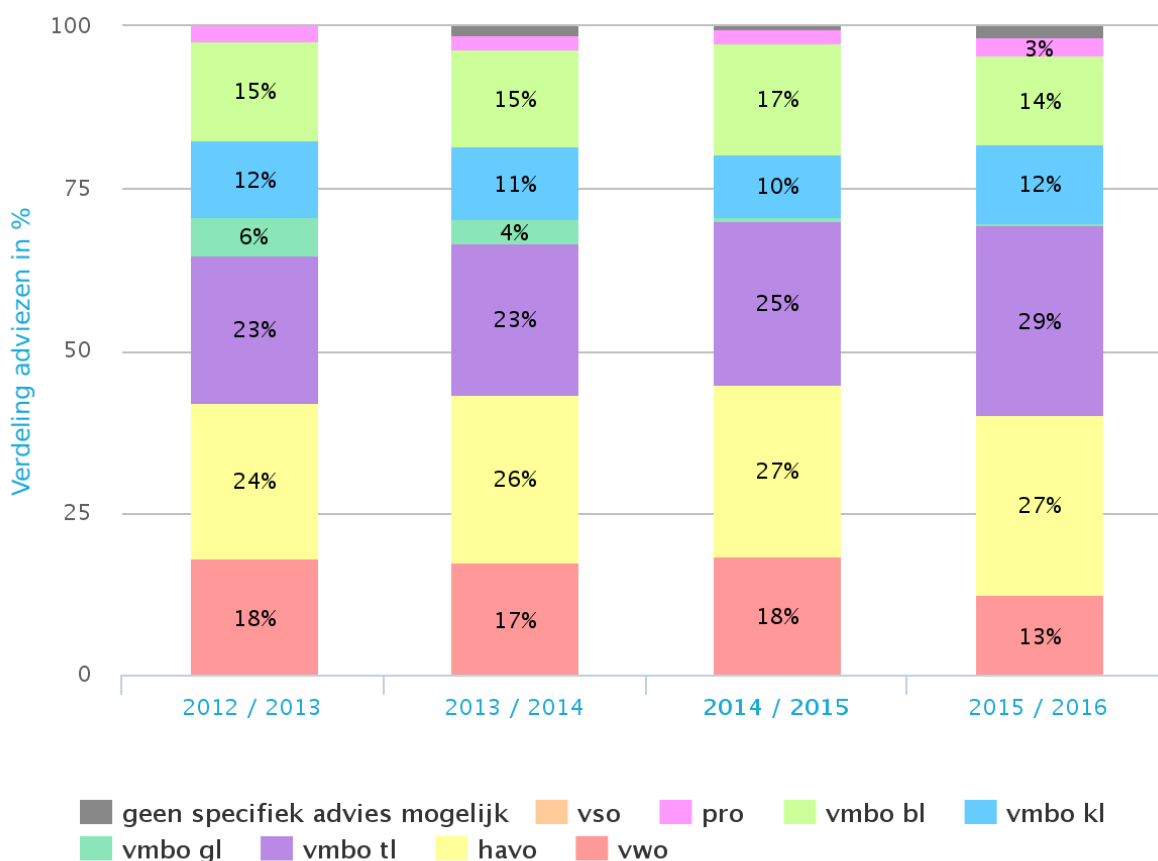
Tussentijdse opbrengsten

De inspectie hanteert een norm voor de tussentijdse opbrengsten van technisch lezen in de groepen 3 en 4, begrijpend lezen in groep 6 en rekenen-wiskunde in de groepen 4 en 6. Drie van deze vijf toetsen moeten voldoende zijn, wil de inspectie de tussentijdse resultaten voldoende beoordelen. In het overzicht is snel te herkennen op welke scholen de tussentijdse opbrengsten volgens de inspectie onvoldoende zijn. Dat zijn de scholen die een rode cirkel met de letter T achter hun naam hebben staan, te weten: de Immanuelschool, Wereldschool (Catamaran O), Visserschool, Atlantis, Kinderboom en Vijf Sterren.

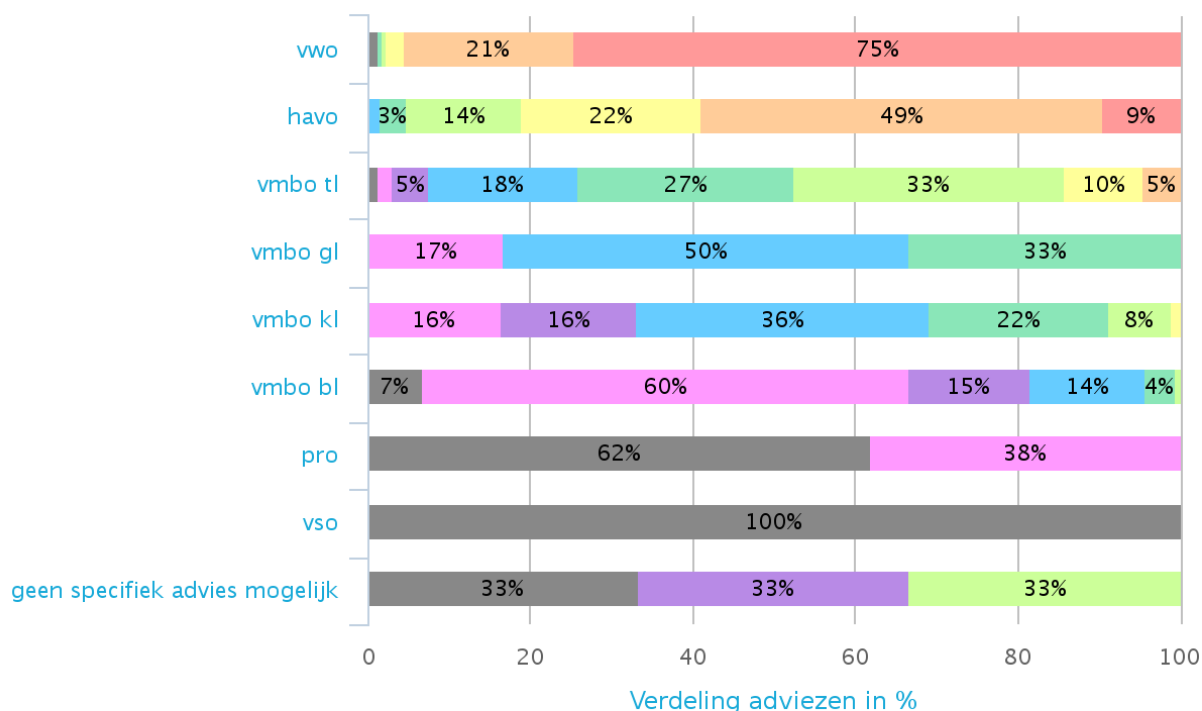
Leerresultaten zijn de output van een proces. Het vraagt dan ook van de scholen een diepgaande analyse om goed te achterhalen wat mogelijke oorzaken zijn van (tegenvallende) resultaten. Dit levert weer input voor mogelijke interventies. Een onvoldoende op de tussentijdse resultaten betekent overigens niet per definitie dat er geen groei is geweest. In 2016 zal de rol van de tussentijdse opbrengsten in het toezichtkader van de inspectie veranderen.

Adviezen in relatie tot de eindscore

In onderstaande grafiek wordt weergegeven welke VO-adviezen AMOS-leerlingen de afgelopen jaren kregen.

In de grafiek hieronder een overzicht van de Centrale eindtoetsadviezen per gegeven schooladvies. De kleuren geven het Centrale eindtoetsadvies aan.

nvt
  vmbo bl
  vmbo bl / kl
  vmbo kl
  vmbo gl / tl
  vmbo gl / tl & havo
  havo
  havo / vwo
  vwo

Kwaliteitszorg in ontwikkeling

Op een school waar kwaliteit geleverd wordt, zorgen leerkrachten er gezamenlijk voor dat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Er zijn krachtige onderwijskundige structuren en systemen die het gemeenschappelijk handelen van de leerkrachten sturen en ondersteunen. Alle activiteiten die op school worden uitgevoerd dragen bij aan de kwaliteit van het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten. De school kan alleen kwaliteit leveren als zij haar manier van werken systematisch en met regelmaat evalueert.

De meeste scholen van AMOS hebben alle fasen van de Kwaliteitsaanpak Basisonderwijs Amsterdam (KBA) afgerond. Enkele AMOS scholen bevinden zich nog in de laatste fase: borging door zelfevaluatie. Om er voor te zorgen dat de scholen de verbeteringen vasthouden en zich verder kunnen ontwikkelen is de notitie 'Integrale Kwaliteitszorg bij AMOS' opgesteld. Hierin staan twee onderwerpen centraal: een sterke managementcyclus en het vermogen om systematisch eigen kwaliteit te onderzoeken. Deze twee onderwerpen vragen nader onderzoek en aanscherping van beleid. In dat kader is overleg gaande met externen.

5.7 Verantwoording en dialoog

Vensters PO is een in opdracht van de PO-Raad ontwikkeld en inmiddels voltooid project waarbij cijfermatige informatie over basisscholen verzameld wordt in één systeem. Doel van Vensters PO is het bieden van een duidelijk, transparant beeld van basisscholen. Gegevens over alle basisscholen zijn bij Vensters PO zichtbaar op de website www.scholenopdekaart.nl. Het betreft vooral cijfermatige informatie over onderwijsopbrengsten, leerlingenpopulatie, financiën en personeel. Scholen

kunnen op de website informatie over hun school geven en waar nodig een toelichting. Om dit te kunnen doen ontvingen alle AMOS-scholen in 2014 de activatielink waarmee zij toegang hebben tot de beheermodule Mijn.vensters.nl. In datzelfde jaar hebben de AMOS-directeuren een praktische training over Vensters PO gevolgd. Het totale percentage gevulde en gepubliceerde indicatoren op de AMOS-scholen is medio maart 2016 43% (het landelijk gemiddelde ligt iets boven de 50%). De AMOS-directeuren worden op de hoogte gesteld van nieuwe ontwikkelingen rondom Vensters PO via de Nieuwsflits en ontvangen enkele malen per jaar een overzicht van de publicatiestatus van de scholen. Daarop én op hun SchoolVenster, kunnen zij zien welke indicatoren ze nog kunnen vullen (gegevens invoeren en/of toelichten) of ‘verversen’ en ook welke indicatoren wel zijn gevuld, maar nog niet online zijn gezet.

De adviesgroep O&I buigt zich de komende tijd over marketingtechnische aspecten van Vensters PO om directeuren te kunnen ondersteunen bij het op effectieve wijze publiceren van informatie en toelichtingen over hun school. Een ander aandachtspunt is de weergave binnen Vensters PO van de herberekening van de CITO Eindtoets. Deze weergave roept vragen op, die door de afdeling O&O nader worden onderzocht.

Onderwijsinspectie

Het onderwijs verandert, het toezicht verandert mee: toezicht moet aansluiten op de praktijk van het onderwijs en de verwachtingen die ouders, leerlingen en maatschappij van het onderwijs hebben. Als het onderwijs verandert, kan het toezicht niet achterblijven. De rol van de Inspectie van het Onderwijs is om daarbij de vinger aan de pols te houden. Want als leerlingen door zwak onderwijs achterstanden zouden oplopen, kunnen ze dat bijna niet meer inhalen. Intussen ontwikkelt het onderwijs zich voortdurend en de maatschappelijke omgeving verandert. Daarom wordt het onderwijstoezicht de komende jaren vernieuwd. De politieke besluitvorming over een nieuwe Wet op het onderwijstoezicht is nog gaande. Parallel daaraan beproeft de inspectie vernieuwde toezichtvormen.

Het nieuwe toezicht dat de inspectie vanaf augustus 2017 wil invoeren, is gebaseerd op de pijlers stimuleren en waarborgen. De inspectie wil stimuleren dat besturen en scholen stelselmatig werken aan de verbetering van het onderwijs. Zo’n kwaliteitscultuur, daar draait het om. Daarbij wil zij meer aansluiten op informatie die al over scholen aanwezig is. Daarnaast blijft de inspectie er onverminderd op toezien dat alle leerlingen en studenten onderwijs krijgen van voldoende kwaliteit. Een aantal van onze scholen heeft een inspectiebezoek gehad waarbij de nieuwe werkwijze werd gehanteerd. Tot welke oordelen de inspectie hierbij is gekomen staat beschreven onder het kopje *Inspectiebezoeken 2015*.

Bestuursgesprek inspectie

In november 2015 heeft het bestuur het jaarlijkse gesprek gevoerd met de inspectie. In dat gesprek benoemen zowel de inspectie als het bestuur mogelijke risico’s in de kwaliteit van het onderwijs op AMOS-scholen, bespreken deze en maken er afspraken over. Hieronder de uitkomsten van het bestuursgesprek zoals deze door de inspectie zijn opgesteld.

Schoolnaam	Risico’s	Afspraken
De Rivieren	Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Het schoolgemiddelde op de Cito-eindtoets in 2014 is eveneens lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert.	De school krijgt een waarschuwing voor de risicovolle situatie.

	<p>De tussenresultaten zijn volgens het bestuur nèt voldoende. Groep 7 scoort voor begrijpend lezen onder de norm en voor rekenen en wiskunde boven de norm die de inspectie hanteert.</p> <p>Het bestuur heeft zorgen over deze school. De school heeft nu een interim directeur; echter het Dalton accreditatie traject vraagt veel tijd. Er loopt een zelfevaluatie, maar er ligt nog geen (goed) plan van aanpak. Het bestuur heeft binnenkort een gesprek met de school en zal over de uitkomst daarvan de inspectie informeren.</p>	
Frankendael	<p>Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Zowel het schoolgemiddelde op de Cito-eindtoets in 2014 als in 2013 is lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert.</p> <p>De tussenresultaten en de resultaten van groep 7 laten een risicovol beeld zien.</p> <p>Het bestuur geeft aan dat de samenstelling van de populatie aan het veranderen is. Met een aangepaste schoolgroep zou groep 7 boven de norm die de inspectie hanteert uitkomen.</p> <p>Er zijn bij het bestuur zorgen om de resultaten, maar geen zorgen omtrent de verbetering van het team en de haalbaarheid van de opgestelde verbeterplannen.</p>	Op 23 en 24 november 2015 wordt een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op deze school. Op basis van dit onderzoek zal voor deze school het arrangement worden vastgesteld.
Immanuel	<p>Deze school blijkt een groep van de Paulusschool te hebben overgenomen. Het bestuur vraagt of deze gegevens goed zijn doorgelaten bij de inspectie. De groep van 14 leerlingen zijn bij de inspectie als zij-instromers buiten de berekening van het schoolgemiddelde gehouden.</p> <p>Er zijn geen risico's bij deze school geconstateerd op basis van de centrale eindtoets.</p>	Geen.
Catamaran (locatie Bentinckstraat)	<p>Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Het schoolgemiddelde op de Cito-eindtoets in 2014 is eveneens lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert.</p> <p>Volgens de school mogen er leerlingen buiten de berekening worden gelaten, waardoor het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets 2015 boven de ondergrens uitkomt. De resultaten van groep 7 liggen boven de norm die de inspectie hanteert. Volgens het bestuur zijn de tussenresultaten altijd voldoende.</p> <p>De school heeft een interim directeur.</p>	Op 30 november en 1 december wordt een pilot kwaliteitsonderzoek op deze school uitgevoerd, waarbij ook gekeken wordt of er leerlingen buiten de berekening gelaten kunnen worden.

<p>Wereldschool Amsterdam</p>	<p>Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie.</p> <p>Het is een kleine school van ca. 90 leerlingen inclusief de nieuwkomersgroep. De groei stagneert door stagnatie in de nieuwbouw van woningen in de omgeving van de school. De nieuwkomersgroep heeft volgens het bestuur een grote invloed op de resultaten.</p> <p>Het bestuur heeft de school aangegeven de focus meer te leggen op kwaliteit van het onderwijs en minder op de profilering van de school. Het KBA-traject wordt in december 2015 afgerond. De school heeft sinds kort weer een vaste intern begeleider. Aan de directie is duidelijk gemaakt dat kwaliteitsverbetering nodig is.</p>	<p>Geen</p>
<p>Valentijn</p>	<p>Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 hoger dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Echter het beeld over meerdere jaren is wisselend.</p> <p>Het bestuur is met deze school bezig, met name in de ondersteuning van de intern begeleider en daarmee het versterken van de leerlingenzorg.</p>	<p>Geen</p>
<p>Vlinderboom</p>	<p>Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 hoger dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Het is een kleine school met hoogbegaafden leerlingen in de groep.</p> <p>Volgens het bestuur zijn de tussenresultaten boven de norm die de inspectie hanteert, op het technisch lezen in groep 3 na. Het bestuur heeft er vertrouwen in dat het met technisch lezen in deze groep weer goed komt.</p>	<p>De inspectie vraagt, net als vorig jaar, de gegevens gescheiden aan te leveren van de hoogbegaafde leerlingen om een breder beeld te krijgen van de school.</p>
<p>Kraemer</p>	<p>Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie.</p> <p>Volgens de school zou met het weglaten van de score van één leerling het schoolgemiddelde boven de ondergrens liggen, echter het bestuur ziet daar geen geldige reden voor. De school moet aan de slag met verbeteracties. In november 2015 begint een nieuwe directeur op deze school.</p>	<p>Geen</p>
<p>Timotheus</p>	<p>De eindresultaten laten over de laatste schooljaren een wisselend beeld zien.</p> <p>Er komt een andere directeur op deze school. De school heeft een KBA-traject gehad en moet nu zelf aan de slag met verdere verbeteringen.</p>	<p>Geen</p>

Noordmans-school	Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015 lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Het aantal opgegeven leerlingen is niet correct. Er zijn 119 leerlingen met 116 zij-instromers opgegeven. Zowel het schoolgemiddelde op de Cito-eindtoets in 2014 als in 2013 is lager dan de ondergrens die de inspectie hanteert. Groep 7 laat ook een risicovol beeld zien.	De school komt in aanmerking voor een kwaliteitsonderzoek, waarbij ook naar de gegevens van de centrale eindtoets 2015 wordt gekeken. Echter in verband met de verbouwing vindt dit onderzoek plaats na de januaritoetsing in 2016.
Atlantis	Geen risico op de eindresultaten, echter er is wel een signaal bij de inspectie binnengekomen over een onveilige situatie op de school. Dit signaal is bekend bij het bestuur.	Geen
De Vijfsterren	Het schoolgemiddelde op de centrale eindtoets is in 2015, na correctie voor zij-instromers en PRO-leerlingen, hoger dan de ondergrens die de inspectie hanteert voor scholen met een vergelijkbare populatie. Volgens het bestuur laten de tussenresultaten op groep 6 na een risicovol beeld zien. De school heeft een periode van onrust gekend en is nu stabiel. Het IKC model moet nog tot ontwikkeling komen.	Geen

Inspectiebezoeken 2015

In het afgelopen jaar hebben de volgende AMOS-scholen bezoek gehad van de inspectie: Frankendael, Catamaran, Pro Rege, Kinderboom en Nautilus. De onderzoeken die de inspectie in 2015 op AMOS-scholen heeft uitgevoerd, hebben alle geleid tot een verlenging van het basisarrangement.

De nieuwe werkwijze die de inspectie hanteert bij de bezoeken is op de scholen positief ontvangen. Een belangrijk verschil met de voorgaande inspectiebezoeken is de rol van de school zelf tijdens het bezoek. Zo dient de school vooraf haar eigen evaluatie in, wordt deze aan het einde van het bezoek afgezet tegen de bevindingen van de inspectie en wordt hier het gesprek over gevoerd. De bevindingen komen niet eenzijdig tot stand, maar de school participeert hierin door samen met de inspectie klassenbezoeken af te leggen. Daarnaast spreekt de inspectie met leerlingen, ouders en teamleden van de school om tot een algemeen beeld te komen. Ten slotte heeft de school/het bestuur de mogelijkheid om schriftelijk te reageren op het verslag van de inspectie en wordt dit ook onderdeel van het verslag.

Hieronder wordt ingegaan op de aanleiding voor de verschillende kwaliteitsonderzoeken en op het oordeel van de inspectie.

De Frankendael had risicovolle opbrengsten, reden voor de inspectie om hier een kwaliteitsonderzoek uit te voeren. De inspectie noemt in haar verslag als belangrijkste bevindingen/oordelen:

- 'Wij kennen aan Basisschool Frankendael het basisarrangement toe. Dit betekent dat wij op dit moment geen reden hebben om het toezicht te intensiveren.
- De resultaten zijn zowel aan het eind als tijdens de schoolperiode voldoende.
- Het onderwijsleerproces is grotendeels op orde.

- Het pedagogisch klimaat is goed.
- De signalering bij de kleuters is onvoldoende.
- De analysevaardigheden van het team vragen om verdere ontwikkeling.
- De voorwaarden en bereidheid van het team om gezamenlijk op planmatige wijze aan kwaliteitsontwikkeling te werken zijn aanwezig.'

Op de overige bovengenoemde scholen heeft de Inspectie een onderzoek uitgevoerd in het kader van het vierjaarlijks bezoek, waarbij op de Kinderboom ook de voorschool is betrokken. Zij komt tot de volgende belangrijke bevindingen/oordelen:

'Basisschool de Catamaran heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De Catamaran heeft voldoende eindresultaten
- In het aanbod is aandacht voor techniek, kunst en cultuur
- De leraren geven goed les waarbij ze leerlingen leren om samen te werken
- De leraren gebruiken de informatie over de ontwikkeling van de leerlingen op een goede manier om de instructie af te stemmen op hun behoeften
- De ondersteuning van leerlingen met extra onderwijsbehoeften is goed
- De kwaliteitszorg ondersteunt de schoolontwikkeling.'

'Basisschool Pro Rege heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De cognitieve eindresultaten van de school voor Nederlandse taal en rekenen zijn in orde. De school brengt geen resultaten van andere vakgebieden of vaardigheden in beeld;
- De leraren geven les volgens een eenduidig didactisch concept. In de groepen heerst een rustige werksfeer. Ontwikkelmogelijkheden liggen onder meer in het verder invullen van de differentiatie en afstemming;
- De leraren maken onvoldoende inhoudelijke analyses van de gegevens van individuele leerlingen. De leraren in de kleutergroepen volgen de brede ontwikkeling van deze leerlingen in onvoldoende mate;
- De Pro Regeschool heeft een positief schoolklimaat. Met de invoering van een nieuwe methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling gaat de school het preventieve en curatieve veiligheidsbeleid vernieuwen;
- De schoolleiding vertoont onderwijskundig leiderschap, waardoor onder meer een professionele cultuur op de school is ontstaan en zich verder ontwikkelt.'

'Basisschool De Kinderboom heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindresultaten van de school zijn goed. Leerlingen die starten met leerachterstanden lopen deze gedurende hun schoolloopbaan geleidelijk in, met name in de bovenbouw wordt een flinke kwaliteitsslag gemaakt.
- Leraren hebben goed zicht op de ontwikkeling van leerlingen en stemmen hun handelen in de klas hierop af.
- De lessen zijn taakgericht en leerlingen tonen zich actief betrokken. De kwaliteit van de instructie voldoet.
- Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen gericht ondersteuning.
- Ouders en leerlingen zijn positief over het schoolklimaat. De school besteedt aandacht aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Er wordt volgens de leerlingen niet gepest.
- Het team werkt aan verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. De school investeert in de professionalisering van leraren.'

'Basisschool De Nautilus heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De Nautilus heeft goed zicht op haar eigen kwaliteit; de directie brengt schoolbreed het didactisch handelen in kaart en heeft de totale schoolkwaliteit door een extern bureau laten onderzoeken. De school kent daardoor haar sterke en zwakke kanten en weet hoe ze de goede dingen wil borgen en de zwakke onderdelen wil verbeteren. De inspectie heeft vanuit dit zicht op de eigen kwaliteit en vervolgens de presentaties, de gesprekken en de documentenanalyses haar oordelen op de standaarden 'zicht op ontwikkeling' en 'didactisch handelen' gebaseerd.
- De eindresultaten van De Nautilus zijn voldoende. De afgelopen drie jaar liggen deze telkens op of boven de bovengrens van de inspectie.
- De school heeft een leerstofaanbod dat zeer breed is voor alle leerlingen. Hiermee leert de school de leerlingen naast kennis ook vaardigheden, zoals samenwerken, kritisch denken en onderzoeken.
- Leraren werken met de intern begeleider samen aan een verbetering van de groeps- en handelingsplannen. Zij stemmen hun handelen in de klas hierop af.
- Zowel ouders als leerlingen zijn positief over de veiligheid en het schoolklimaat op De Nautilus. Zij geven aan dat er weinig sprake is van pesten.
- De school verbetert de kwaliteit van haar onderwijs doorlopend, door professionalisering van het team en gerichte feedback vanuit het externe bureau. De directie stuurt de ontwikkeling van de kwaliteit aan vanuit een visie op goed en hedendaags onderwijs. Daarvan getuigt onder andere de leerlijn techniek en 'play-based-learning'.

6 Personeel

Op het gebied van personeel wil AMOS dat haar medewerkers het beste uit zichzelf halen. Daarom kiezen we voor een actieve invulling van ons werkgeverschap. Wij willen al onze medewerkers stimuleren en steunen om hun professionaliteit verder te ontwikkelen. De basis moet op orde zijn. Daarbovenop willen we ruimte bieden aan excellente leerkrachten en schoolleiders. In 2015 waren op het gebied van personeel veel activiteiten gericht op het verder op orde brengen van de basis. Daarbinnen waren de dominante thema's:

- het in overeenstemming brengen van de formatie met de beschikbare financiële middelen;
- het in overeenstemming brengen van de formatie met het gewenste kwaliteitsniveau;
- het verlagen van het ziekteverzuim.

6.1 Formatieve ontwikkeling en mobiliteit

Het plannen en sturen van ontwikkelingen op het gebied van personele formatie wordt steeds belangrijker. Ondanks een lichte stijging van het (onderliggende) aantal leerlingen heeft AMOS te maken met een daling in de rijksbekostiging. Dit is met name het gevolg van het afnemende aantal gewichtenleerlingen. Naast de reguliere, trendmatige daling hiervan is per teldatum 2013 en 2014 bovendien een aanvullende correctie doorgevoerd naar aanleiding van de landelijke gewichtencontrole. Dit zet budgetten die hiervoor ontvangen werden (subsidie impulsgebieden en de component onderwijsachterstanden in de lumpsum) onder druk en zorgt er voor dat we met minder budget aan een groeiend aantal leerlingen les moeten geven.

Hierdoor moest AMOS in 2015 krimpen qua personele bezetting. Dit werd gerealiseerd met een forse reductie van de bezetting van het bestuurskantoor. Daarnaast werd een aantal tijdelijke contracten niet verlengd. Er is in 2015 behoudens de voorgenomen ontslagen op het bestuurskantoor (het gedeelte van de genoemde reductie dat niet vrijwillig kon worden bereikt) geen gebruik gemaakt van RDDF-plaatsingen.

Interne Mobiliteit

Net zoals in 2014 kende de mobiliteit in 2015 meerdere rondes. De vacatures waarvan zeker was dat ze op 1 augustus 2015 zouden ontstaan, zijn gedurende februari opengesteld voor alle medewerkers met een vast contract. Dat heeft goed gewerkt, zowel voor de betrokken kandidaten als de scholen. Na de eerste ronde op vrijwillige basis is begin april vervolgens verder gegaan met de medewerkers die verplicht overgeplaatst moesten worden en die in de eerste ronde nog geen nieuwe werkplek hadden gekregen. Alle andere medewerkers konden in deze periode niet meer solliciteren.

Vanuit de afdeling HRM werd erop toegezien dat medewerkers die verplicht overgeplaatst moesten worden, per 1 augustus een nieuwe werkplek hadden. Om dit te realiseren zijn de kandidaten op één op één gematcht met een school waar een passende vacature was. Na deze matchingsronde was er voldoende vacatureruimte over om ook tijdelijke medewerkers te kunnen behouden. Uiteindelijk hebben vorig jaar 24 medewerkers via de interne mobiliteit een nieuwe werkplek gevonden. De verdeling over de verschillende functiegroepen was als volgt:

Functie	Aantal	FTE's
Directie	6	5,3

Onderwijzend personeel	16	15,75
Onderwijsondersteunend personeel	2	1,85
Totaal	24	22,9

6.2 Kernegevens personeelsbezetting

In de ontwikkeling van de formatie is de personele reductie duidelijk terug te zien. De totale formatie bij AMOS is zowel wat fte's als absolute aantallen betreft in 2015 verder afgenomen. De relatief grote daling binnen het Onderwijs Ondersteunend Personeel (OOP) is te verklaren door de reorganisatie van het AMOS Bureau. De genoemde aantallen zijn inclusief vervangingen. Deze zijn bij de omvang van AMOS vrij stabiel (circa 28 fte gemiddeld).

Functiegroep	1 januari 2015		31 december 2015	
	Aantal	FTE's	Aantal	FTE's
Directie	41	38,31	38	35,96
Onderwijzend personeel	573	458,96	562	446,20
Onderwijsondersteunend personeel	121	96,10	109	82,47
Totaal	735	593,37	709	564,63

Het aandeel mannen dat in het basisonderwijs werkt, wordt steeds kleiner. Deze feminisering is al langere tijd gaande en heeft zich de afgelopen jaren ook bij AMOS laten zien. Afgelopen jaar kwam hier een lichte kentering in doordat er per einde boekjaar één mannelijke leerkracht méér bij AMOS werkte terwijl het totaal aantal leerkrachten afnam. Relatief gezien steeg het aandeel mannelijke leerkrachten dus, hoewel dit geen trendbreuk kan worden genoemd. De verdeling over de drie functiecategorieën laat het volgende beeld zien voor het verslagjaar 2015:

Functiegroep	1 januari 2015		31 december 2015	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Directie	15	26	13	25
Onderwijzend personeel	83	489	84	478
Onderwijsondersteunend personeel	30	92	23	86
Totaal	128	607	120	589

De gemiddelde omvang van de werktijdfactor (inclusief BAPO en naar gebruik in het onderwijs uitgedrukt met vier cijfers achter de komma), ziet er per functie categorie en naar geslacht als volgt uit:

Functiegroep	31 december 2015	
	Man	Vrouw
Directie	0,9589	0,9414
Onderwijzend personeel	0,8085	0,7914
Onderwijsondersteunend personeel	0,9158	0,7224

De (ongewogen) gemiddelde leeftijd per einde boekjaar verdeeld over de drie functiegroepen en vergeleken met het gemiddelde in de regio was als volgt:

Functiegroep	Gemiddelde leeftijd	
	AMOS	PO A'dam
Directie	50,0 jaar	52,0 jaar
Onderwijzend personeel	42,2 jaar	46,0 jaar
Onderwijsondersteunend personeel	50,3 jaar	46,7 jaar

Vergeleken met het hele primair onderwijs in Amsterdam, is bij AMOS de gemiddelde leeftijd van de directie en het onderwijzend personeel beduidend lager. Dit laat zien dat de komende jaren er relatief ten opzichte van de andere besturen geen grote uitstroom van personeel te verwachten is.

Functiegroep	1 januari 2015		31 december 2015	
	Aantal	%	Aantal	%
< 25 jaar	18	2%	22	3%
25 tot en met 34 jaar	195	27%	203	29%
35 tot en met 44 jaar	142	19%	137	19%
45 tot en met 54 jaar	177	24%	165	23%
55 tot en met 65 jaar	193	26%	177	25%
> 65 jaar	10	1%	5	1%
Totaal	735	100%	709	100%

Uit de procentuele verdeling van de leeftijdsopbouw aan het eind van het jaar, ten opzichte van de verdeling aan het begin van 2015, is te zien dat het effect van de personeelsreductie met name doorgewerkt heeft in de hogere leeftijdsgroepen en niet ten koste is gegaan van de werkgelegenheid voor de jonge starter.

6.3 Werving en selectie

Instroom

Vanuit het AMOS Bureau is aan diverse selectieprocedures een bijdrage geleverd. Het betrof voornamelijk de voortdurende werving van (tijdelijke) leerkrachten en de werving en selectie van enkele directiefuncties. Bij de werving is gebruik gemaakt van diverse online kanalen als Intermediair, Onderwijsvacaturebank, Nationale vacaturebank en in toenemende mate LinkedIn. Ook is er enkele keren gebruik gemaakt van een gespecialiseerd bureau. Voor de (inval)leerkrachten wordt geworven via Onderwijsvacaturebank.nl en Vacaturevijver.nl of wordt gebruik gemaakt van uitzenders en detacheringbureaus. Alle vacatures zijn ook op de AMOS-website geplaatst.

Uitstroom

AMOS zet in op het zo goed mogelijk begeleiden van medewerkers ter voorkoming van uitstroom wegens ziekte of anderszins. In het geval dat functioneringsproblemen aan de orde komen, wordt de betreffende medewerker zo begeleid dat ontslag ten gevolge van dat (dis)functioneren zoveel mogelijk wordt voorkomen. Soms is beëindiging van een dienstverband echter onontkoombaar. Onder bepaalde voorwaarden kan de ex-werknemer na beëindiging van het dienstverband in aanmerking komen voor een werkloosheidsuitkering.

Omdat AMOS net als andere schoolbesturen (verplicht) eigen risicodragers voor de WW en de WOPO (bovenwettelijke uitkering) is, kan ontslag tot financiële verplichtingen voor AMOS leiden. Om deze financiële verplichtingen zoveel mogelijk te voorkomen, is er beleid, gericht op het verkrijgen van een toewijzende beschikking van het participatiefonds, waarmee de uitkeringskosten (WW en WOPO) uit het participatiefonds kunnen worden voldaan.

In 2015 eindigden van 150 medewerkers de arbeidsovereenkomst met AMOS. De redenen van vertrek waren divers. De belangrijkste redenen waren:

1. einde vervanging/tijdelijk: 62 medewerkers;
2. vrijwillig/eigen verzoek: 41 medewerkers;

3. ontbinding/wederzijds goedvinden:	21 medewerkers;
4. pensioen:	6 medewerkers;
5. WIA:	4 medewerkers;
6. reorganisatie:	3 medewerkers;
7. overige:	3 medewerkers.

Met vertrekkende medewerkers wordt in principe een exitgesprek door de leidinggevende gevoerd met onder andere als doel verbeterpunten aangereikt te krijgen.

6.4 Ontwikkeling van medewerkers

AMOS Academie

De AMOS Academie is het kenniscentrum van AMOS waar medewerkers zich kunnen ontwikkelen en verder bekwamen in hun vak. Het is ook een ontmoetingsplek voor medewerkers om hun kennis en expertise te kunnen delen. Op de Academie worden eigentijdse opleidingen en cursussen aangeboden of in samenspraak met externe instituten ontwikkeld. In 2015 is de lijn voortgezet van het vraag gestuurd ontwikkelen van trainingen en cursussen met gebruikmaking van vooral interne expertise. Scholen doen in toenemende mate een beroep op de AMOS Academie om mee te denken bij het vinden van een oplossing op maat voor scholing en ontwikkeling.

Aanbod en deelname

De AMOS Academie heeft in 2015 een eigen training ontwikkeld voor het werken met combinatiegroepen. Aan deze training hebben elf leerkrachten deelgenomen. *Coaching on the job* maakte deel uit van de training. Leerkrachten konden dit jaar hun specifieke vaardigheden in het gebruik van het digibord vergroten met verschillende Gynzytrainingen. Aan de basiscursus deden 39 leerkrachten mee en bij de verdiepingscursus waren 26 deelnemers. In nauwe samenwerking met Mocca is in het najaar van 2015 een Interne Cultuur Coördinatoren opleiding gestart waaraan negen medewerkers deelnemen. Deze opleiding is geheel op maat voor AMOS gemaakt en biedt een unieke gelegenheid om gezamenlijk kennis op te doen en het onderling kennisdelen te bevorderen.

AMOS kent al jaren een zeer actief netwerk van vakleerkrachten bewegingsonderwijs. Jaarlijks organiseert dit netwerk een studiedag en twee themamiddagen. Dit jaar hebben zij zich gebogen over juridisering en aansprakelijkheid, motorisch leren en bewegingsonderwijs aan slechtzienden. De 33 interne contactpersonen van AMOS zijn onder andere geschoold op communicatie met ouders en kinderen en ten aanzien van de rol en positie van de contactpersoon binnen de school. Vanuit AMOS nemen zes leerkrachten/intern begeleiders deel aan de opleiding Vakbekwaam Schoolleider nadat zij de opleiding tot Basisbekwaam schoolleider succesvol hebben afgerond. In totaal hebben circa 180 medewerkers gebruik gemaakt van het aanbod van de AMOS Academie (exclusief deelname van ruim 600 deelnemers aan de AMOS studiedag) en het BHV-trainingsaanbod.

AMOS Studiedag

De AMOS-studiedag van 22 januari stond in het teken van de koers van AMOS en de schoolplannen. De AMOS Academie is mede de inhoudelijke en de uitvoerende kracht geweest voor de organisatie van deze dag. Tijdens de studiedag is in de ochtend op iedere school afzonderlijk gewerkt aan het in kaart brengen van de uitgangspositie van de school ten opzichte van de centrale thema's van de Koers. Vragen als 'hoe ver is de school op deze thema's', 'op welk gebied is groei mogelijk' en 'welke mogelijkheden en kansen ziet men als basis voor het nieuwe schoolplan' stonden daarbij centraal.

In de middag volgden alle medewerkers een centraal georganiseerd programma met zogeheten proeverijen waarin leerkrachten, intern begeleiders en directeurs van AMOS hun specifieke deskundigheid toonden aan hun collega's. De proeverijen boden ingrediënten voor een succesrecept op de eigen school, waarmee de brede ontwikkeling van leerlingen optimaal gestimuleerd kan worden.

Project Samen Professioneel Sterk

AMOS is een van de vijf besturen in Noord-Holland die participeren in het driejarig subsidieproject 'Samen Professioneel Sterk' voor het versterken van de samenwerking tussen lerarenopleiding en scholen. De samenwerking is gebaseerd op de bestaande relatie in het kader van het convenant PO Campus en het convenant Opleiden in School. Het project is gericht op leren en onderzoeken, opleiden en kennis delen en sluit daarmee nauw aan bij de strategische HRM-doelstellingen. Centrale thema's zijn omgaan met verschillen, opbrengstgericht werken, ouderbetrokkenheid en pesten. In 2015 zijn in het kader van deze subsidie activiteiten ontplooid op het terrein van specialistenopleidingen, het ontwikkelen en faciliteren van Professionele Leergemeenschappen en het ontwikkelen van het curriculum in de inductiefase van startende leerkrachten (eerste drie jaar).

Vanuit AMOS hebben nu in totaal tien leerkrachten aan een specialistenopleiding deelgenomen. Zij worden onder andere geschoold in het doen van praktijkonderzoek en het leiden van een Professionele Leergemeenschap (PLG) op schoolniveau. In 2016 wil AMOS op een aantal vakgebieden bovenschoolse PLG's faciliteren. Voor het jonge kind en ICT zijn de twee PLG's in oprichting. Ook dit jaar is door de AMOS Academie een bijdrage geleverd in de ontwikkeling van de vak- en bouwspecifieke inductiefase met de iPabo.

Opleiden in school (Oplis)

AMOS is één van de partners van de iPabo Amsterdam en hecht veel waarde aan goed opgeleide mentoren die in staat zijn stagiaires op de juiste wijze te begeleiden en die ook geschoold zijn in het begeleiden van het praktijkonderzoek van LIO'ers. Van LIO'ers wordt verwacht dat zij participeren in een professionele leergemeenschap van de school. In het schooljaar 2015 zijn 23 LIO'ers geplaatst met een specifieke praktijkonderzoeksvraag die aansluit bij de school. Daarnaast biedt AMOS aan zo'n 60 stagiaires van de iPabo de gelegenheid praktijkervaring op te doen. Mede vanuit het convenant met de iPabo zijn weer veertig mentoren geschoold, waarmee de doelstelling om vóór eind 2016 80 opgeleide mentoren te hebben, is gerealiseerd. Andere doelstelling van Oplis is het vergroten van het aantal opleidingsscholen (van twee naar acht) en het realiseren van twee Academische opleidingsscholen.

6.5 Medewerkerstevredenheid

AMOS laat tweejaarlijks een tevredenheidspelling uitvoeren onder personeel, leerlingen en ouders van alle scholen. De laatste peiling was in maart 2014 en hierover is in het jaarverslag 2014 uitgebreid terugkoppeling gegeven. In 2016 is een nieuwe editie voorzien en de resultaten hiervan zullen in het jaarverslag over dat jaar worden meegenomen.

6.6 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over 2015 (inclusief het vergelijk met voorgaande jaren) zag er als volgt uit:

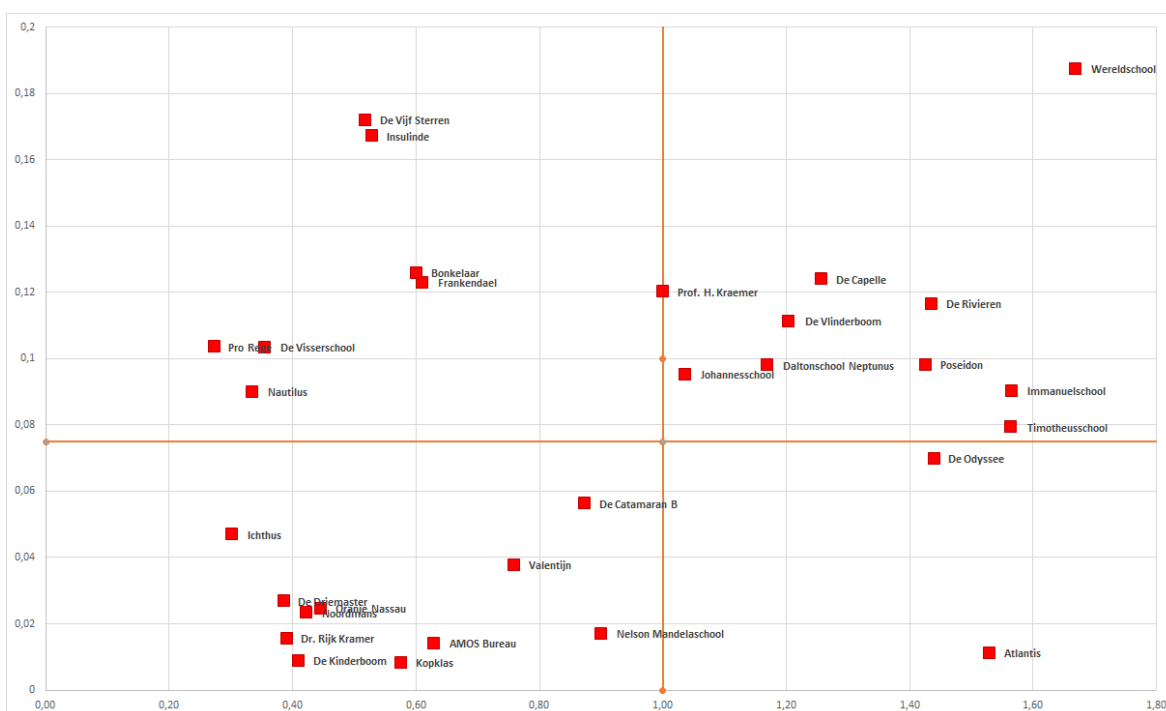
Verzuimcijfers	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ziekteverzuimpercentage	8,2%	8,5%	8,5%	8,8%	7,1%	7,2%
- kort verzuim	0,9%	0,9%	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%
- middellang verzuim	0,9%	1,3%	1,0%	0,7%	0,7%	0,5%

- lang verzuim	6,4%	6,4%	7,0%	7,6%	6,0%	6,4%
Meldingsfrequentie	1,2	1,3	1,2	1,1	0,9	0,6

De met de arbodienst vastgelegde verzuimdoelstelling voor 2015 van 6,5% is niet behaald, hoewel het verzuim zich onderliggend, ondanks een lichte stijging van het totale verzuim wel positief ontwikkelde. Ten opzichte van voorgaande jaren nam het korte en middellange verzuim namelijk verder af, terwijl ook de meldfrequentie verder afnam en erg laag te noemen is. Ondanks deze positieve ontwikkelingen is het totale verzuim van AMOS fors bovengemiddeld. De komende jaren zal, versterkt door de ontwikkeling van het eigenrisicodragerschap per 2016, verder ingezet worden op een verlaging van het totale verzuim. Hierbij zal meer en meer de focus komen te liggen op het tegengaan van langdurige uitval door al in een vroeg stadium het mogelijk lange verzuim te onderkennen. Hierbij is AMOS deels ook afhankelijk van de medewerking van de arboarts om bijvoorbeeld in geval van conflicten medewerkers niet toe te laten te vluchten in verzuim.

Verzuimvenster AMOS

In het nieuwe verzuimbeleid wordt gewerkt met een verzuimvenster. Met de start van de samenwerking met de nieuwe arbodienst is afgesproken elk kwartaal een dergelijk venster voor AMOS op te stellen. Een verzuimvenster is opgebouwd uit twee lijnen: een horizontale lijn met het ziekteverzuimpercentage en een verticale lijn met de meldingsfrequentie. Hierdoor ontstaan vier kwadranten waarbij elk kwadrant om een eigen aanpak vraagt. Het Verzuimvenster AMOS 2015 laat het volgende beeld zien:

In dit verzuimvenster zijn alle scholen opgenomen. Het venster maakt goed zichtbaar dat het gros van de AMOS-scholen, ook een aantal hoog verzuimers, te maken heeft met een lage meldfrequentie. In het gezonde kwadrant (linksonder) bevinden zich elf scholen. In het tegenovergestelde kwadrant bevinden zich nog negen scholen. Dit hoort bij de trend waarbij meer en meer scholen naar een gezonde verzuimcultuur groeien.

7 Huisvesting en ICT

In 2015 is het aantal leerlingen licht gestegen ten opzichte van het vorige jaar. De stijging van het aantal leerlingen is niet gelijkmatig over de AMOS scholen verdeeld. De lichte groei wordt in sterke mate veroorzaakt door drie scholen. Bij de overige scholen is de groei nauwelijks aanwezig of is sprake van een daling. De oorzaken van de daling bij sommige scholen ligt aan de vergrijzing van wijken waarin ze zijn gesitueerd. Daarnaast is er sprake van een toenemende concurrentie vanwege de aanwezigheid van teveel scholen in buurten/wijken. Eind 2015 telde AMOS 29 scholen: 24 zelfstandige brinnummers, 3 nevenvestigingen en 2 dislocaties. Deze scholen verzorgden op meer dan 30 locaties in de stad onderwijs aan 333 groepen leerlingen. In totaal besloegen al deze onderwijslocaties exclusief gymlokalen ruim 53 duizend vierkante meter aan vloeroppervlak, waarvan ruim 42 duizend m² bekostigd werd via de rijk bekostiging.

7.1 Huisvestingsbeleid

De gemeente heeft een wettelijke taak, namelijk: de verantwoordelijkheid voor een “adequate huisvesting” van scholen in het primair onderwijs. Sinds 2015 is een onderdeel van die verantwoordelijkheid, het buitenonderhoud en aanpassingen, belegd bij de schoolbesturen. Bij de overgang van deze verantwoordelijkheid zijn geen extra middelen in de vorm van een reservering meegekomen. Het opgebouwde voorzieningenniveau op gemeentelijk niveau voor wat betreft onderhoud en aanpassingen, is daardoor voorlopig komen te vervallen. De consequenties van de bovengenoemde wijzigingen hebben in 2015 met name effect gehad op aanpassingen in het kader van de brandveiligheid. AMOS heeft in haar gebouwen diverse aanpassingen moeten doorvoeren als gevolg van aangescherpte regelgeving.

Sinds 2014 is sprake van een transitie van de stadsdelen naar de gemeente Amsterdam voor wat betreft onderwijshuisvesting. De gemeente Amsterdam heeft haar nieuwe centrale regierol voor de onderwijshuisvesting in 2015 vormgegeven in een Integraal Huisvestingsplan (IHP). In dit plan zijn op grond van verkenningen/inventarisatie per gebied de (on)mogelijkheden van verbetering van de huisvesting aangegeven. AMOS heeft hier ook een bijdrage aan geleverd. De overgang van de bepaling van de ruimtebehoefte van groepen naar vierkante meters en de hieraan gekoppelde noodzakelijke nulmeting van de bestaande huisvestingscapaciteit hebben we nog niet kunnen afronden met de gemeente. De gemeente en de schoolbesturen zijn op diverse terreinen in overleg om de onderwijshuisvesting naar een hoger niveau te brengen. In dit kader worden met name zaken besproken met betrekking tot duurzaamheid, gezonde scholen, renovatie en verbetering van de bekostiging.

7.2 Plan van Scholen en scholenpalet

In 2015 is door de minister het door de gemeente Amsterdam ingediende Plan van Scholen 2016-2019 goedgekeurd, waarin drie nieuwe scholen zijn opgenomen. Twee openbare scholen in de stadsgebieden Zuid en Noord en een school op Algemene Bijzondere grondslag in het gebied West. De druk op de instandhouding van bestaande AMOS-scholen zou hierdoor kunnen toenemen. De effecten hiervan zullen zich pas openbaren na 2016.

Het Scholenpalet van AMOS houdt in dat AMOS op een gestructureerde wijze en in samenhang met landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen een gezond scholenbestand in stand wenst te houden.

Naast financiële criteria zijn diverse andere criteria te benoemen die moeten bijdragen aan een gezond scholenpalet. AMOS kan dit doel niet zelfstandig bereiken, maar zal actief bijdragen leveren. In 2015 is een start gemaakt om de wijken Indische Buurt en Noord vanwege achterblijvende groei nader te onderzoeken. In eerste aanleg worden met de betrokken schoolbesturen in de wijk verkennde gesprekken gevoerd.

7.3 Prognoses en onderhoud

Uit de leerlingenprognoses, die Bureau Organisatie en Statistiek van de gemeente Amsterdam in opdracht van de Resultaat Verantwoordelijke Eenheid Onderwijs Jeugd en Zorg heeft gemaakt, blijkt dat het totale aantal leerlingen in het Amsterdamse primair onderwijs de komende jaren toe zal nemen. De verschillen zijn groot per gebied. Volgens de prognose zal voor AMOS sprake zijn van een groei van het aantal leerlingen, dat in 2019 zal oplopen tot zo'n 7.800. In hoeverre deze prognoses reëel zijn, is mede afhankelijk van een aantal factoren, waaronder stichting van nieuwe scholen.

Het onderhoud jaarplan voor 2015 hebben wij niet volledig kunnen afronden. Vanwege ontoereikend budget hebben wij noodzakelijkerwijze zaken moeten doorschuiven naar 2016. Dit werd met name veroorzaakt door onvoorziene noodzakelijke aanpassingen in het kader van brandveiligheid.

7.4 Huisvestingsprojecten

AMOS streeft naar een gebouwenbestand dat voldoet aan de eisen van deze tijd. Een gebouw moet niet alleen onderscheidend zijn in ruimtelijke verschijning, maar ook in duurzaamheid. Een adequate huisvesting betekent onder meer dat een gebouw goed te onderhouden en te exploiteren is binnen de rijksbekostiging. Bij nieuwbouwprojecten bestaat steeds meer spanning tussen de kwaliteit/ruimtelijke verschijning en de door de gemeente beschikbaar gestelde normvergoeding.

In 2015 werden wederom voorbereidingen getroffen voor vervangende nieuwbouw van een aantal scholen.

Nelson Mandela

In 2015 is het gerenoveerde schoolgebouw aan de Laing's Nekstraat feestelijk in gebruik genomen. De oude naam De Kraanvogel is veranderd in de nieuwe naam Nelson Mandela. Het gebouw voldoet thans aan alle voorwaarden en eisen die aan het basisonderwijs worden gesteld. Naast het lesgebouw heeft de school nu ook een volwaardig ingerichte gymnastiekzaal ter beschikking.

De Noordmans

Voor de realisatie van vervangende nieuwbouw voor de school zal het oude schoolgebouw moeten worden gesloopt. Inmiddels zijn de noodzakelijke vergunningen aangevraagd, maar is een lange procedure gaande in het kader van de Flora- en faunawet. De school is daarom tijdelijk gehuisvest in een oud VO-gebouw op dezelfde locatie. Het schoolgebouw hebben wij met minimale middelen geschikt gemaakt voor huisvesting van de school en de VVE. Na de sloop van het oude schoolgebouw kan een aanvang worden gemaakt met de vervangende nieuwbouw van de school.

De Frankendael (locatie Von Liebigweg)

De vervangende nieuwbouw van de Frankendael aan de Von Liebigweg is een moeizaam proces geweest. Vanwege monumentale status moest het bestaande gebouw behouden blijven, waardoor er sprake is van een renovatie van het bestaande schoolgebouw. De noodzakelijke uitbreiding voor de VVE-voorziening is uitgesteld vanwege planwijziging en onvoldoende budget. AMOS is in onderhandeling met de gemeente om alsnog voldoende budget te genereren om in 2016 ook de

voorziening voor de VVE te kunnen realiseren. Inmiddels is het schooldeel verhuisd naar de nieuwbouw en zullen de lessen begin 2016 kunnen starten in een nieuw gebouw.

De Capelle

Na vertraging door uitgelopen sanering van asbest op de bouwlocatie, kon in 2015, na het verkrijgen van de omgevingsvergunning, gestart worden met de nieuwbouw van de school. Tegen de omgevingsvergunning is door bewoners met succes beroep aangetekend, wat uiteindelijk heeft geleid tot een bouwstop. Deze tegenslag betekende wederom een vertraging in de bouw. De verwachting is dat in de loop van 2016 de bouw wederom kan worden opgestart.

Pro Rege

In 2015 is een start gemaakt met de uitbreiding van het gebouw ten behoeve van vier groepen. De architect van het gebouw heeft hiervoor een uitbreidingsplan ontworpen. In 2016 zal feitelijk worden gestart met de bouw, waardoor het gebouw geschikt wordt voor de huisvesting van de aanwezige leerlingen.

Immanuel

Voor de Immanuel staat al sinds jaren een vervangende nieuwbouw op het programma. Overleg met het stadsdeel heeft pas in 2015 een geschikte locatie opgeleverd. Uiteindelijk zal de school nieuwbouw krijgen op het schoolterrein. In samenspraak met het stadsdeel is een architect geselecteerd. De exacte locatie van de nieuwbouw moet nog nauwkeurig worden bepaald in overleg met de stedenbouwkundige van het stadsdeel. Het zou kunnen betekenen dat een deel van het bestaande schoolgebouw zal moeten worden gesloopt en er een extra tijdelijke huisvesting zal moeten komen. Over de extra kosten die hiermee zijn gemoeid zijn we in overleg met de gemeente en daar zullen begin 2016 besluiten over worden genomen.

Prof. H. Kraemer

Na langdurig overleg met het stadsdeel is een locatie bepaald voor de vervangende nieuwbouw van de school. Inmiddels is er vertraging opgelopen als gevolg van een conflict met de architect. Vooralsnog is het uitgangspunt dat in 2016 kan worden aangevangen met de nieuwbouw. De losstaande gymnastiekzaal van de school komt eveneens in aanmerking voor een vervangende nieuwbouw. Het bouwheerschap van deze nieuwbouw ligt in handen van de gemeente. Dit is op deze wijze afgesproken vanwege het feit dat de gemeente een ruimere gymnastiekaccommodatie wil bouwen dan een genormeerde basisschool gymnastiekaccommodatie.

De Poseidon

Basisschool De Poseidon heeft recht op een permanente uitbreiding van het hoofdgebouw. In 2015 heeft de gemeente wederom besloten om de benodigde uitbreiding te realiseren in een tijdelijke voorziening. Dit betekent dat de school voor het derde jaar met een groot aantal groepen wordt gehuisvest in het overloopgebouw IJ49, tezamen met twee andere scholen. Wij hebben bij de gemeente aangedrongen op een nieuw perspectief voor de school in verband met de voortdurende groei. De gemeente Amsterdam heeft toegezegd om over deze noodzaak verkenningen te doen in de directe omgeving van de school.

7.5 ICT

ICT speelt een steeds grotere rol in het ondersteunen van het leerproces van kinderen. Ook bij het volgen en verwerken van het leerproces wordt steeds meer gebruik gemaakt van ICT. Digitale gegevens worden bewerkt en verwerkt. Ook wordt ICT steeds meer ingezet voor interne en externe communicatie. Door deze toename en steeds verdere uitbreiding van ICT-toepassingen is het belangrijk rekening te houden met regels rond privacy. Dit onderwerp is onder andere besproken in

een gezamenlijke bijeenkomst met IB-ers en ICT-ers van de scholen. De wens is uitgesproken om gezamenlijke afspraken te maken omtrent privacy van leerling gegevens. Begin 2016 zal hiervoor een voorstel worden gepresenteerd.

Dit jaar liep het contract met SKOOL voor het beheer van de ICT-schoolnetwerken af. De wens voor continuering van het beheer door SKOOL was groot. In goed overleg met de ICT-adviescommissie en SKOOL is een nieuwe overeenkomst gesloten. Het liggende contract en Service Level Agreement (SLA) heeft hiervoor als uitgangspunt gediend en is op verschillende onderdelen geactualiseerd en verbeterd. SKOOL zal ook in de komende jaren de ICT-netwerken van de scholen blijven beheren. Door het beëindigen van de activiteiten van de firma Kruunenberg is na jarenlange goede samenwerking een einde gekomen aan de levering en het onderhoud van digitale schoolborden. AMOS heeft in de firma Smit Visual Supplies een opvolger gevonden om de levering en onderhoud als preferred supplier te continueren.

Na een periode van voorbereiding in 2014 is dit jaar het AMOS sharepoint vernieuwd. Via dit platform kunnen alle medewerkers van AMOS kennis en informatie met elkaar uitwisselen.

7.6 Europese Aanbesteding

Na de twee Europese aanbestedingen die in 2014 zijn uitgevoerd (schoonmaak en printers) zijn er in 2015 geen nieuwe aanbestedingen gehouden c.q. geen contracten afgesloten die aanbestedingsplichtig waren.

8 Communicatie en relaties

AMOS hecht aan een goede relatie met de diverse belanghebbenden en dientengevolge aan een goede communicatie. Ook in 2015 werd daarom, zoals uit eerdere onderdelen van dit verslag al is gebleken, vanuit alle gremia geïnvesteerd in de relaties met ouders en verbonden partijen.

8.1 Ontwikkelingen rondom verbonden partijen

Samenwerkingsverbanden WSNS en Passend Onderwijs

Per 1 augustus 2014 werd Passend Onderwijs ingevoerd. Vanuit het ministerie werd eerder bepaald dat hiervoor nieuwe samenwerkingsverbanden moesten worden opgericht en dat de bestaande samenwerkingsverbanden dus niet omgevormd konden en mochten worden. In 2015 heeft AMOS nog een uitbetaling ontvangen vanuit een aantal oude samenwerkingsverbanden die werden opgeheven en hun vermogen aan de inbrengers daarvan, de deelnemende schoolbesturen, hebben uitbetaald. Sinds 2014 maakt AMOS deel uit van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen.

Vanuit dit samenwerkingsverband werden middelen ontvangen voor het vormgeven van het passend onderwijs en dus het aanbieden van zorg aan de leerlingen op de AMOS-scholen. Deze middelen bedroegen in totaal 1,66 miljoen euro en bestonden uit drie componenten:

- de reguliere basisbekostiging van 110 euro per leerling;
- de aanvullende bekostiging van 59 euro per leerling;
- de continuering van de zogenaamde rugzakken (leerlinggebonden budgetten op basis van een specifieke indicatie).

De aanvullende bekostiging mag alleen gebruikt worden voor specifieke arrangementen voor leerlingen met een aanvullende zorgbehoefte. AMOS heeft samen met een aantal andere besturen Lokaal PO opgericht, dat voor de samenwerkende besturen ambulante begeleiding biedt en ook toetst op de rechtmatige en doelmatige besteding van de aanvullende bekostiging.

Voor wat betreft de inzet van deze middelen zag de zorgbesteding binnen AMOS er globaal genomen als volgt uit:

- er werd 180 duizend euro besteed aan de inhuur van schoolbegeleidingsdiensten;
- er werd 731 duizend euro uitgegeven aan lonen voor het eigen orthoteam, inclusief logopedisten en akoepedisten, een bovenschools intern begeleider, etc.;
- er werd voor een bedrag van 27 duizend euro aan zorgstudenten ingehuurd om leerlingen individueel te begeleiden;
- er werd 137 duizend euro besteed aan overige begeleiding en hulpmiddelen inzake passend onderwijs;
- er werd circa 1,66 miljoen euro uitgegeven aan lonen van intern begeleiders op de scholen (23,5 fte);
- er werd voor circa 390 duizend euro uitgegeven aan remedial teaching;
- de uren die directies actief bezig waren inzake passend onderwijs kenden een waarde van circa 493 duizend euro.

In totaal werd er binnen AMOS over boekjaar 2015 dus geschat zo'n 3,62 miljoen euro besteed aan passend onderwijs en leerlingenzorg. Daarnaast werd er zo'n 160 duizend euro aan eigen middelen geïnvesteerd in het concept van AMOS unIQ, voltijds hoogbegaafdenonderwijs. Hieruit blijkt dat AMOS fors meer aan passend onderwijs en leerlingenzorg besteed dan er aan bekostiging vanuit het samenwerkingsverband wordt ontvangen.

Inzake AMOS unIQ zijn gesprekken geopend met het samenwerkingsverband om te komen tot een mogelijke aanvullende bekostiging van deze voorziening. In de visie van AMOS heeft elke leerling die hoogbegaafd is en vanwege bijkomende problematiek feitelijk speciaal onderwijs aan de bovenkant van het spectrum nodig heeft, recht op deze vorm van onderwijs en ligt hier een taak voor het samenwerkingsverband. Nu is het een gecombineerde investering van AMOS en de ouders, die een significante ouderbijdrage verstrekken om dit onderwijs mogelijk te maken.

8.2 Stichting Vrienden van AMOS unIQ

De Stichting Vrienden van AMOS unIQ is op 31 december 2013 opgericht met als doel het bevorderen en in stand houden van voltijds onderwijs voor hoogbegaafde kinderen in Amsterdam en directe omgeving. De stichting wil fondsen werven om voltijds onderwijs voor hoogbegaafde kinderen ook mogelijk te maken voor ouders dit niet zelf kunnen betalen. Het CvB van AMOS heeft het statutaire recht een voordracht tot benoeming te doen voor één van de maximaal vijf bestuursleden. Hiermee heeft AMOS geen heersende zeggenschap in de stichting.

8.3 Klachten en klachtafhandeling

In 2015 werden in totaal dertien klachten ontvangen op acht van onze basisscholen. Al deze klachten zijn in behandeling genomen en binnen twee weken van een reactie voorzien. Inmiddels zijn de dossiers gesloten. In een aantal gevallen is in het voortraject van de klachtenprocedure tot aan de schriftelijke indiening gebruik gemaakt van de aan AMOS verbonden vertrouwenspersonen. Er heeft één schorsing van twee dagen plaatsgevonden op de Vijf Sterren in mei 2015.

8.4 Overige communicatie

Ook in 2015 werd periodiek een nieuwsbrief verspreid, waarbij AMOS ondersteund werd door een extern communicatiebureau. Daarnaast zijn er incidenteel promotiecampagnes voor individuele scholen, het voltijds hoogbegaafden onderwijs van AMOS unIQ en de Kopklassen gevoerd.

9 Financieel

9.1 Analyse van het nettoresultaat

	Realisatie 2015	Begroting 2015	Vershil
Baten			
(B1) Rijksbijdragen	40.991.783	40.041.251	950.532
(B2) Overige overheidsbijdragen	2.619.787	2.100.165	519.622
(B3) Overige baten	1.499.885	1.030.718	469.167
Totaal baten	45.111.455	43.172.134	1.939.321
Lasten			
(L1) Personele lasten	36.058.891	35.147.244	-911.647
(L2) Afschrijvingen	1.400.940	1.164.190	-236.750
(L3) Huisvestingslasten	3.956.565	3.729.299	-227.266
(L4) Overige instellingslasten	3.898.455	3.143.240	-755.215
Totaal lasten	45.314.851	43.183.973	-2.130.878
Saldo baten en lasten	-203.396	-11.839	-191.557
(R1) Saldo fin. baten en lasten	252.897	100.000	152.897
Nettoresultaat	49.501	88.161	-38.660

Het resultaat over 2015 lag in lijn met de begroting, hoewel er op postniveau afwijkingen te zien zijn. De meevallers waren voornamelijk incidenteel (baten uit voorgaande jaren) of niet begroot (groeiinformatie en ophoging van de lumpsum) maar waren dit jaar nodig om de tegenvallers op de bekostiging vanuit gewichtencontroles van het ministerie en daaropvolgende terugvorderingen te dekken. Daarnaast was het saldo op de loonafspraken die sectororganisatie PO-Raad met de vakbonden maakte sterk negatief. Het volgende overzicht bevat een uitsplitsing van de afwijkingen op categorieniveau:

(B1) Rijksbijdragen

1 Niet-begrote groeiinformatie	560.537
2 Hogere baten vanuit samenwerkingsverband passend onderwijs	470.203
3 Bijstelling lumpsum en PAB als gevolg van loonakkoord (zie ook L1, 1)	401.016
4 Niet-begrote inkomsten nieuwkomers (opvang vreemdelingen)	47.977
5 Verrekening uitkeringen niet vergoed door PF	-89.514
6 Terugvordering bekostiging 2014/15 als gevolg van gewichtcontroles	-530.842
7 Diversen, niet verder gespecificeerd	91.156
	950.533

(B2) Overige overheidsbijdragen	
1 Hoger dan begrote subsidies vanuit de VLOA etc.	420.441
2 Diversen, niet verder gespecificeerd	99.181
	<u>519.622</u>
(B3) Overige baten	
1 Baten vanuit liquidatie oude samenwerkingsverbanden WSNS	252.120
2 Ingehaalde baten vanuit huur voorgaande jaren	91.176
3 Diversen, niet verder gespecificeerd	125.871
	<u>469.167</u>
(L1) Personele lasten	
1 Uitgekeerde ontslagvergoedingen als gevolg van reorganisatie	-413.937
2 Niet-begrote gevolgen loonakkoord (eenmalige uitk. D.v.d.Lkr. en indexatie)	-356.570
3 Hogere lasten arbodienst	-109.923
4 Diversen, niet verder gespecificeerd	-31.217
	<u>-911.647</u>
(L2) Afschrijvingen:	
1 Afboeking verbouwingen kantoor 2009 en 2012	-232.937
2 Diversen, niet verder gespecificeerd	-3.813
3 Hogere afschrijvingslasten door fout in de begroting	-236.750
	<u>-473.500</u>
(L3) Huisvestingslasten:	
1 Hogere schoonmaaklasten door te lage begroting	-225.222
2 Hogere lasten klein onderhoud	-121.021
3 Diversen, niet verder gespecificeerd	118.977
	<u>-227.266</u>
(L4) Overige instellingslasten:	
1 Lasten voorgaande jaren door afboeking vorderingen	-150.492
2 Afkoop contract infotopics	-140.234
3 Hogere kosten ICT en licenties exclusief afgekocht contract	-130.405
4 Hogere lasten dan begroot voor passend onderwijs en cultuureducatie	-124.592
5 Hogere contributies (BBO, PO-Raad, Verus, SLRPO) dan begroot	-76.775
6 Hogere inhuur schoolbegeleiding door omzetgarantie orthoteam	-64.200
7 Hogere lasten accountantscontrole	-32.492
8 Diversen, niet verder gespecificeerd:	-36.024
	<u>-755.214</u>

Zoals uit bovenstaand overzicht duidelijk wordt kon de genoemde tegenvaller op de bekostiging, die pas in december 2015 werd beschikt en waarbij in de begroting 2015 nog geen rekening was gehouden, gedekt worden vanuit de groeiformatie. De lasten van de eenmalige uitkering dag van de leerkracht konden beperkt worden door deze grotendeels netto uit te keren binnen de ruimte van de zogenaamde werkkostenregeling, waardoor sociale lasten over deze vergoeding werden vermeden. Overall was er een aantal meevallers met incidenteel karakter waarvan een aantal het gevolg was van aangescherpte bedrijfsvoering. Zo werden er met partijen die al een aantal jaren gebruik maakten van de AMOS-scholen ten langen leste medegebruikersovereenkomsten getekend, wat een inhaalslag op de uitstaande huur ten gevolg had. Deze huur c.q. vergoeding medegebruik was nooit ingeboekt, waardoor een meevaller ontstond. Ook het scherper sturen op

de verantwoording van subsidies had een meevaller tot gevolg. Deze meevallers zijn dit boekjaar benut om de balans op te schonen met zaken uit het verleden als oninbaar gebleken vorderingen en verbouwingen die als gevolg van de inpandige verhuizing van het bestuurskantoor afgeboekt dienden te worden. Deze afboekingen waren overigens niet verwerkt in de begroting 2016 en zullen een lastenverlichting van circa 40 mille per jaar veroorzaken.

9.2 Financiële positie

ACTIVA	2015	2014	2013
Materiële vaste activa	4.998.382	5.813.417	6.311.568
Financiële vaste activa	4.457.740	4.449.007	4.602.457
Totaal vaste activa	9.456.122	10.262.424	10.914.025
Vorderingen	3.614.375	3.864.985	5.474.118
Liquide middelen	3.987.586	1.802.238	2.555.325
Totaal vlottende activa	7.601.961	5.667.223	8.029.443
Totaal activa	17.058.083	15.929.647	18.943.468
PASSIVA	2015	2014	2013
Algemene reserve	8.001.164	7.792.063	8.593.175
Bestemmingsreserves	0	159.600	404.021
Eigen vermogen	8.001.164	7.951.663	8.997.196
Voorzieningen	3.161.947	2.762.957	3.289.224
Kortlopende schulden	5.894.972	5.215.027	6.657.048
Totaal passiva	17.058.083	15.929.647	18.943.468

AMOS kende in boekjaar 2015 een relatief lage investeringsgraad waardoor de boekwaarde onder druk van de forse afschrijvingslast (die hoger was dan begroot als gevolg van genoemde afboekingen) vrij sterk daalde. Samen met het licht positieve resultaat (dat een beperkte stijging van het eigen vermogen tot gevolg had) en de stijging in voorzieningen en korte schulden (wat het gevolg was van de vooruitbetaling van een deel van de subsidies) zorgde dit voor een vrij forse toename van de liquide middelen. Hiermee is 2015 het eerste verslagjaar sinds boekjaar 2012 waarin een positieve cash flow is bereikt, wat een duidelijk teken is van de omwenteling die we als AMOS hebben ingezet de afgelopen periode.

9.3 Financiële kengetallen, investeringsverslag, treasury

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële positie. Naast de waarden zoals deze gelden voor de afgelopen boekjaren, wordt tevens een algemene adviesnorm weergegeven.

Kengetal	Norm	2015	2014	2013
Liquiditeit	2,00	1,29	1,09	1,21
Solvabiliteit	0,50	0,47	0,50	0,47
Rentabiliteit	n.v.t.	0,11%	-2,29%	0,41%
Weerstandsvermogen	n.v.t.	19,10%	19,37%	21,06%
Kapitalisatiefactor	30 – 60%	34,62%	33,05%	37,04%

De kengetallen laten zien dat zoals gezegd de vermogens- en liquiditeitspositie van AMOS voldoende is. Als gevolg van de gestegen schuldpositie door de toegenomen voorzieningen en de vooruitbetaalde subsidies is de solvabiliteit ten opzichte van 2014 licht gedaald, maar deze is nog altijd toereikend. De liquiditeit steeg licht en wordt vertekend door de beleggingen die AMOS aanhoudt. Als deze beleggingen tegen huidige waarde verkocht zouden worden zou de liquiditeitspositie 2,04 noteren. De overige kengetallen bevestigen het beeld dat de vermogenspositie voldoende maar niet ruim te noemen is.

Investerings- en financieringsbeleid

Zoals reeds eerder werd gesteld, kenmerkte het verslagjaar 2015 zich door een lage investeringsgraad: er werd in totaal voor een bedrag van 586 duizend euro geïnvesteerd in materiële vaste activa, bij een investeringsbegroting van 1,11 miljoen euro en een structurele afschrijvingslast van 1,16 miljoen euro. De onderstaande tabel toont een onderverdeling van de begrote en gerealiseerde investeringen:

Investeringen	Gerealiseerd	Begroot
Gebouwen en terreinen	106.694	0
Inventaris en apparatuur	296.012	683.000
Leermiddelen	156.618	425.600
Overige materiële vaste activa	26.581	7.000
Totaal	585.905	1.115.600

Voor 2015 werd voor het eerst met een direct taakstellende begroting gewerkt die vanaf de basis met de directies als budgethouders zelf werd opgebouwd. In de begrotingen is gewerkt met een groot aantal stelposten die directies op wilden nemen om voldoende investeringsruimte te hebben, aangezien vooraf was meegedeeld dat ook de begrote investeringen en afschrijvingslast taakstellend was en niet overschreden mochten worden. De fors lagere uitputting van de investeringsbegroting is dus geen kwestie van een gebrek aan gerichte investeringen wat voor de toekomst een knelpunt zou kunnen veroorzaken, maar vloeit voort uit de ruimte die directies vooraf vanuit voorzichtigheid inzake de nieuwe werkwijze ingebouwd hadden.

Het financieringsbeleid is erop gericht dat er geen gebruik hoeft te worden gemaakt van externe kredietverstrekkers. Alle investeringen zijn binnen dit beleid uitgevoerd.

Treasury verslag

In 2015 hebben er geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. De beleggingen in obligaties die AMOS heeft uitstaan zijn conform de regeling beleggen en belenen van het Ministerie. De beschikbare vrije middelen werden (in beperkte mate wegens het grillige verloop van de liquiditeit) overgemaakt naar spaarrekeningen. De vrijvallende (lees: afgeloste) obligaties zijn grotendeels niet herbelegd wegens gebrek aan goede investeringskansen met voldoende rendement. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Bij het selecteren van een bank voor

het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de genoemde ministriële regeling, met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen is door het bestuur een treasurystatuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling beleggen en belenen. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft.

10 Toekomstperspectieven en continuïteit

10.1 Ontwikkeling leerlingaantal en gewichten

Als we corrigeren voor ontwikkelingen in het scholenpalet (zoals de overdracht van de twee SBO-scholen aan Stichting Kolom per 1 augustus 2014) kent AMOS al jaren een stijging in het onderliggende leerlingaantal. Deze stijging heeft zich ook in 2015 weer voortgezet: per 1 oktober telde AMOS 7.440 leerlingen ten opzichte van 7.313 een jaar eerder. Genoemde leerling-telling bestond uit 3.918 onderbouwleerlingen en 3.522 bovenbouwleerlingen. De omvang van de onderbouw laat het groeipotentieel zien van AMOS, aangezien in theorie de huidige onderbouw over vier jaar de bovenbouw is. De meerjarenbegroting 2016 en verder laat dan ook een verwachte groei van het leerlingaantal zien tot ruim 7.700 leerlingen, wat een vrij realistische verwachting is. De groei is niet gelijkmatig verdeeld over de stadsdelen. We zien in de Indische buurt al jaren een krimp terwijl op IJburg een grote groei is in de nieuwe wijken en een krimp in de "oudere" delen. Grootste groeiers binnen AMOS in absolute termen zijn de Pro Rege, de Ichthusschool en de Poseidon, terwijl met dank aan AMOS unIQ en tweetalig onderwijs relatief gezien de Bonkelaar en de Visserschool sterk groeien.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Onderbouw	3.661	3.775	3.889	3.918	4.079	4.065	3.938	3.839
Bovenbouw	3.503	3.522	3.424	3.522	3.559	3.664	3.783	3.873
Totaal	7.164	7.297	7.313	7.440	7.638	7.729	7.721	7.712

Het groeiend leerlingaantal is belangrijk voor de financiële situatie van AMOS, met name omdat het budget de komende jaren krimpt als gevolg van dalende aantallen leerlingen met een zogenaamd gewicht. Deze gewichten zorgen voor aanvullende bekostiging die de komende jaren grotendeels zal verdampen. Zonder de groei van het leerlingaantal zou dat betekenen dat AMOS de personeelsbezetting op de scholen middels ontslagen fors zou moeten reduceren. Met groei hoeft dat niet, maar betekent het wel dat er gemiddeld meer leerlingen per groep komen.

10.2 Ontwikkeling personele bezetting

De groei van het leerlingaantal heeft een dempend effect gehad op de krimp van het budget, maar uiteindelijk is de daling van gewichten net iets groter geweest waardoor de formatie wel licht moest krimpen. Daar komt bij dat AMOS vanuit middelen voor KBA in het verleden een over-formatie heeft gecreëerd die de afgelopen jaren nog afgebouwd moest worden. Een reorganisatie van het bestuurskantoor heeft voor minder overhead gezorgd, een lijn die in 2016 voortgezet zal worden tot de reorganisatie per 1 augustus aanstaande formeel is afgerond. In eerdergenoemde meerjarenbegroting is de volgende bezetting opgenomen voor de komende jaren:

Functiecategorie	2016	2017	2018	2019	2020
Directie	33,5	32,4	31,9	31,9	31,9
Onderwijzend personeel	403,2	399,7	400,1	400,2	400,2
O.O.P.	75,3	75,0	75,0	75,0	75,0
Totaal	512,1	507,1	507,0	507,1	507,1

10.3 Overzicht meerjarenbegroting en –balans

De meerjarenbegroting laat voor wat betreft de staat van baten en lasten het volgende beeld zien:

Exploitatie (x 1.000 euro)	2016	2017	2018	2019	2020
Rijksbijdragen	39.990	40.169	40.416	40.266	40.113
Overige overheid	2.148	2.116	2.106	2.106	2.106
Overige baten	505	502	502	502	502
Totale baten	42.642	42.787	43.024	42.874	42.721
Personele lasten	34.246	34.210	34.503	34.721	34.737
Afschrijvingen	1.210	1.091	1.056	1.041	1.036
Huisvestingslasten	4.066	4.061	4.066	4.066	4.066
Overige lasten	3.179	3.177	3.177	3.177	3.177
Totale lasten	42.700	42.538	42.802	43.005	43.016
Saldo financieel	90	90	90	90	90
Resultaat	32	338	312	-41	-205

De balanspositie wordt als volgt verwacht:

Balans (x 1.000 euro)	2016	2017	2018	2019	2020
Vaste activa	10.336	9.809	8.964	8.423	7.887
Vlottende activa	3.497	3.497	3.497	3.497	3.497
Liquide middelen	2.843	3.709	4.865	5.365	5.696
Totaal activa	16.676	17.014	17.326	17.285	17.079
Eigen vermogen	7.920	8.259	8.571	8.529	8.324
Voorzieningen	2.566	2.566	2.566	2.566	2.566
Overige schulden	6.190	6.190	6.190	6.190	6.190
Totaal passiva	16.676	17.014	17.326	17.285	17.079

Voor de komende jaren is een resultaat voorzien dat cumulatief licht positief is. Na enkele jaren met overschotten zou zonder ingrijpen vanaf 2019 weer een licht negatieve exploitatie gedraaid worden, maar aangezien in de meerjarenbegroting voorzichtigheidshalve geen rekening is gehouden met groeiformatie en extra middelen vanuit het in 2014 afgesloten nationaal onderwijsakkoord is die verwachting op te plussen waardoor ingrijpen niet nodig lijkt. Genoemde groeiformatie is in principe geen vrij beschikbaar geld aangezien dit gebruikt wordt ter dekking van instroomgroepen en tegenvallers en het restant gebruikt wordt voor innovatie, maar genoemde uitbreiding van de middelen vanuit het onderwijsakkoord is wel vrij beschikbaar om het resultaat in die jaren om te buigen.

Onder invloed van een lagere investeringsgraad dan de afgelopen jaren gebruikelijk was, daalt de waarde van de materiële vaste activa. Dit is een realistische beweging die voortvloeit vanuit de financiële filosofie die bij AMOS is geïntroduceerd dat we niet investeren in luxe of vanuit een hype, maar dat we uitsluitend investeren in zaken die toegevoegde waarde hebben.

Als gevolg van het verwachte positieve resultaat stijgt het eigen vermogen en als gevolg hiervan in combinatie met de investeringsgraad stijgen de liquide middelen de komende jaren. Het nieuwe financiële beleid van AMOS kent een duidelijkere focus naast resultaat op kasstroom, aangezien de kasstroom de mate bepaalt waarin genoemde investeringen ook gefinancierd kunnen worden.

10.4 Risico's en risicobeheersing

In de meerjarenbegroting is een aantal aannames gedaan die mogelijk tot risico's leiden. Zo is er van uitgegaan dat de begrote afvloeiingen ook daadwerkelijk middels natuurlijk verloop plaats kunnen vinden. Ook is aangenomen dat er bijvoorbeeld op de Vlinderboom een situatie zonder locatieleiding gecreëerd kan worden. Verder is er geen rekening gehouden met nogmaals een forse correctie als gevolg van de controles op de gewichtenregistratie (deze zullen dus opgevangen moeten worden vanuit de groeiformatie). Tenslotte is geen rekening gehouden met calamiteiten die een leegloop van een school zou kunnen veroorzaken. In de verantwoording bij de meerjarenbegroting werd in de risicoparagraaf opgemerkt dat er ook geen rekening gehouden was met een eventuele stijging van de dotatie groot onderhoud. Inmiddels is op basis van de nieuwe meerjaren onderhoudsplanning duidelijk dat er geen sprake is van een stijging en dat de huidige dotatie aangevuld met het budget voor klein onderhoud dekkend is.

Er is wel rekening gehouden met een stijging van de loonkosten per 2016 als gevolg van een nieuwe cao, maar niet met een verder oplopend tekort op de bekostiging als gevolg van tegenvallende onderhandelresultaten. Ook is er geen rekening gehouden met omvangrijke transitievergoedingen als gevolg van de Wet werk en zekerheid. Wel is er een frictiebudget van 65 duizend euro waaruit kleinere vergoedingen bekostigd kunnen worden. Er is ook nog geen rekening gehouden met de voorgenomen opheffing van de Insulinde, omdat aangenomen wordt dat al het overtollige personeel via mobiliteit een passende plek binnen AMOS in staande vacatures kan krijgen.

Naast eerdergenoemde mogelijke meevallers is er tenslotte, zoals al eerder aangegeven, niets aan extra middelen vanuit het nationale onderwijsakkoord opgenomen, terwijl er vanaf 2017 volgens dit akkoord weer extra tranches aan middelen aan het onderwijs worden toegekend.

10.5 Toekomstige ontwikkelingen

Externe ontwikkelingen

Per 2015 is de eerste tranche aan gelden vanuit de onderwijsakkoorden beschikbaar. De komende jaren zal de bijdrage aan het onderwijs vanuit deze akkoorden verder oplopen. Deze toename is zoals al herhaaldelijk gesteld niet in de begroting verwerkt. Ook is per 2015 de doordecentralisatie van het zogeheten buitenonderhoud een feit. Voor AMOS betekent dit dat er een aanzienlijk bedrag aan de materiële vergoeding is toegevoegd, maar dat er ook een groter kostenplaatje met het onderhoud gemoeid is. In het verleden is echter een zeer hoog onderhoudsniveau nagestreefd waardoor de dotatie al op een (op dat moment te) hoog peil stond. De komende jaren zal de dotatie aan de voorziening groot onderhoud niet verder op hoeven te lopen.

Interne ontwikkelingen

Zoals al eerder duidelijk werd gemaakt, wordt de formatie de komende jaren zeer licht afgebouwd. In boekjaar 2016 dient de reorganisatie van het bestuurskantoor afgerond te worden. Een spannend moment gezien de onduidelijkheid over de route langs UWV in het licht van een niet actuele cao met nawerking en de onduidelijkheid over de eisen van het Participatiefonds inzake dergelijke ontslagen. Het volgende schema bevat een overzicht van de budgettaire ontwikkelingen op postniveau zoals voorzien wordt in de meerjarenbegroting:

Exploitatie (x 1.000 euro)	2016	2017	2018	2019	2020
Rijksbijdragen	-1.355	179	247	-150	-153
Overige overheid	34	-32	-10	0	0
Overige baten	-398	-3	0	0	0
Totale baten	-1.719	145	237	-150	-153
Personele lasten	2.371	36	-293	-218	-16
Afschrijvingen	-43	119	34	15	6
Huisvestingslasten	-627	5	-5	0	0
Overige lasten	118	2	0	0	0
Totale lasten	1.818	162	-264	-203	-11
Saldo financieel	-11	0	0	0	0
Resultaat	-7	51	-44	-8	6

De stijging van de personele lasten vanaf 2018 is het gevolg van de automatische, jaarlijkse periodiek van het personeel. De afschrijvingslasten dalen de komende jaren licht als gevolg van eerdergenoemde investeringsgraad. De bekostiging in 2016 daalt sterk als gevolg van de correctie op de gewichten; voor de jaren erna wordt na een lichte stijging als gevolg van toename van het leerlingaantal vervolgens weer een lichte daling voorzien als gevolg van de trendmatige verdere daling van de gewichtenleerlingen.

11 Risicobeheersing en intern toezicht

Teneinde de risico's zoveel mogelijk te beperken, hanteert AMOS een planning en controle cyclus waarbij het bestuur de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt aan de raad van toezicht. De basis voor de verantwoording wordt naast de realisatie gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de directeuren voor hun school opgesteld wordt en vervolgens beoordeeld en gefiatteerd wordt door het bestuur. Na fiattering van de schoolbegrotingen worden deze en de bovenschoolse begroting samengevoegd en voorgelegd voor akkoord aan de raad van toezicht. In deze meerjarenbegroting worden zo veel mogelijk financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Teneinde de interne risico's zoveel mogelijk te beperken is ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie van de processen met een financieel risico beschreven. Hierin zijn de functiescheiding, overdraagbaarheid en betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd.

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten wordt het eigen vermogen van het bestuur benut. Om te zorgen dat dit vermogen voldoende is, wordt een kengestallenkader gebruikt waarbij voor de kapitalisatiefactor een minimum van 30% wordt gehanteerd. Daarnaast wordt gestreefd naar een solvabiliteit van 0,5.

De hierboven beschreven interne risicobeheersings- en controlesystemen hebben gezorgd voor het uitsluiten van bepaalde risico's en het in kaart brengen van andere risico's. Het gaat dan met name om financieel gerelateerde risico's die blijken uit de meerjarenbegroting.

In de eerder in dit verslag opgenomen meerjarenbegroting komt een aantal financiële risico's tot uiting. De belangrijkste is de daling van de schoolgewichten. De consequenties hiervan voor de personele bezetting zijn al in de begroting en het meerjarenformatieplan tot uitdrukking gebracht. Het bestuur is op de hoogte van de wet- en regelgeving op dit punt en zal periodiek monitoren of ingrepen noodzakelijk zijn.

12 Bijlage 1: verantwoording besteding prestatiebox

Conform voorschriften vanuit de Regeling prestatiebox primair onderwijs biedt AMOS in deze bijlage een globale verantwoording van de wijze waarop de middelen vanuit deze regeling worden ingezet. AMOS heeft de keuze gemaakt zich vooral te richten op de volgende ambities die in het zogenaamde bestuursakkoord zijn geformuleerd:

- Scholen bieden maatwerk voor excellente leerlingen, waaronder hoogbegaafde leerlingen.
- Geen onderpresterende scholen meer.
- De bekwaamheid van leraren in afstemmen van het onderwijs op verschillen binnen de klas is op orde.
- De bekwaamheid van leraren met betrekking tot opbrengstgericht werken is op orde.
- Alle leraren onderhouden hun bekwaamheden systematisch en worden gestimuleerd zich te registreren.

Dit wil niet zeggen dat aan de andere ambities niet gewerkt wordt. Bovenstaande ambities zijn voor AMOS echter de speerpunten voor de lopende planperiode. Dit doet AMOS door middel van de voorziening voor onderwijs aan hoogbegaafden onder de noemer AMOS uniQ, door de interne opleidings- en scholingsfaciliteit AMOS Academie en door deelname aan het KBA-traject.

AMOS uniQ

Binnen AMOS uniQ wordt voltijds onderwijs aan hoogbegaafden leerlingen geboden. Ouders van deze leerlingen dragen hier financieel aan bij door middel van een vrijwillige ouderbijdrage. Deze bijdrage is niet dekkend. De meerkosten per leerling bedragen circa 800 tot 1.000 euro per jaar, welke mede gefinancierd worden vanuit de middelen die door de prestatiebox beschikbaar worden gesteld. In 2014 is ingezet op een verdere uitbreiding van het aantal leerlingen en het aantal locaties waar AMOS uniQ wordt aangeboden. Inmiddels is er op vier scholen een afdeling van AMOS uniQ gevestigd, te weten op de Poseidon, de Bonkelaar, de Vlinderboom en de Nelson Mandela/Frankendael. AMOS ziet dat niet alleen de hoogbegaafde leerlingen profiteren van deze aangepaste vorm van onderwijs. Ook de hele schoolorganisatie profiteert daarvan omdat de kennis die via AMOS uniQ de school in komt ook in brede mate gedeeld wordt.

AMOS Academie

In hoofdstuk 4 Onderwijs is al ingegaan op de AMOS Academie. Met deze faciliteit werkt AMOS aan een doorgaande lijn in de scholing en ontwikkeling van haar personeel.

KBA-traject

AMOS heeft de afgelopen jaren sterk geparticipeerd in de Kwaliteitsaanpak Basisonderwijs van de gemeente Amsterdam. Het doel van het KBA-traject was minder presterende scholen een impuls te geven naar aanleiding van een rapportage uit november 2006, waarin de Onderwijsinspectie concludeerde dat het Amsterdamse basisonderwijs aanzienlijk slechter presteerde dan dat in andere grote steden. In 2014 is het KBA-traject afgerond op één school na, die in 2015 nog een beperkt begeleidingstraject heeft gekend.